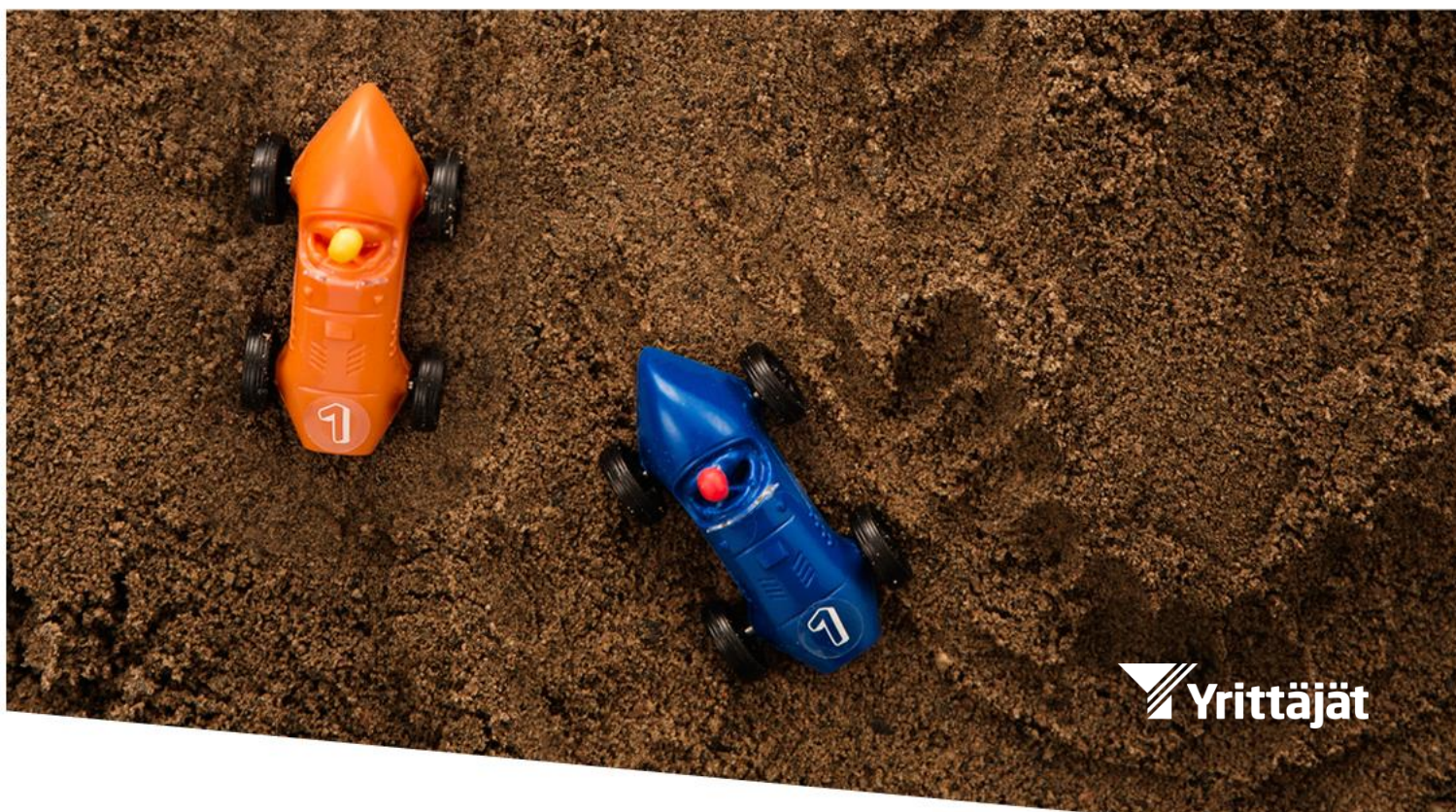

ELINKEINOPOLIITTINEN MITTARISTO 2014

SUOMEN YRITTÄJÄT

SISÄLLYS

1. MENETELMÄ	5
2. TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	5
2.1 Parhaat arviot saaneet kunnat	6
2.2 Parhaat arviot saaneet kunnat aluejärjestöittäin	7
2.3 Kymmenen suurimman kaupungin saamat arviot	8
2.4 Alueellisten keskusten saamat arviot.....	9
3. TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET SEKÄ TOIMENPIDESUOSITUKSET KYSYMYSRYHMITÄIN	10
3.1 Elinkeinopolitiikka ja resurssit	11
3.2 Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys	12
3.3 Viestintä ja tiedottaminen	13
3.4 Koulutus ja osaaminen.....	13
3.5 Hankintapolitiikka	14
3.6 Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	15
3.7 Kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminta.....	16
4. YHTEENVETO ELINKEINOPOLIITTIKAN TÄRKEIMMISTÄ OSA-ALUEISTA.....	18
5. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ TAUSTOITTAVAT LISÄKYSYMYKSET	19
LIITE 1 KOKONAISARVOSANAT KUNNITTAIN	23
LIITE 2 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	32
LIITE 3 SUOMEN YRITYSRAKENNE.....	33

Suomen Yrittäjät: ELINKEINOPOLIITTINEN MITTARISTO 2014

Suomen Yrittäjät	Anssi Kujala varatoimitusjohtaja p. 0400 567 925 anssi.kujala@yrittajat.fi	Susanna Kallama elinkeinoasioiden päällikkö p. 040 587 2445 susanna.kallama@yrittajat.fi	Hannamari Heinonen elinkeinopoliittinen asiamies p. 050 567 3395 hannamari.heinonen@yrittajat.fi
Yhteistyössä	Konsultit 2HPO Harri Hietala p. 0500 789 906 harri.hietala@2hpo.fi	Innolink Research Oy Mikko Kesä p. 0400 203 494 mikko.kesa@innolink.fi	
Julkaisija	Suomen Yrittäjät PL 999, 00100 HELSINKI	puhelin 09 229 221 toimisto@yrittajat.fi	www.yrittajat.fi/kunnat

Kuntien elinvoima ja yrittäjyys kulkevat käsi kädessä

Jokainen kunta on niin menestynyt kuin siellä olevat yritykset ovat. Kuntien ja yritysten välinen yhteys on kiistaton. Elinkeinopoliitiikan tehostaminen on käytännössä välttämätöntä kunnille verotulojen kasvattamiseksi. Taloudeltaan vakaa kunta kykenee huolehtimaan paremmin esimerkiksi hyvinvointipalveluistaan.

Suomen Yrittäjät uskoo, että sosiaali- ja terveystalouden monituottajamalli parantaisi palveluiden laatua ja lisäisi valinnanvapautta sekä säästäisi kuntien menoja. Samalla se parantaisi yritysten toimintamahdollisuuksia ja lisäisi sekä työpaikkoja että verotuloja. On selvää, että kuntien elinvoimaisuus nojaa vahvasti yrittäjiin. Jokaisen elinvoimaisenkin kunnan on syytä entistä paremmin tiedostaa yritysten merkitys.

Suomen Yrittäjien paikallisyhdistys toimii jokaisessa kunnassa. Paikallisyhdistyksen tärkein tehtävä on vaikuttaa kunnan elinkeinopoliittikkaan kaikkien yrittäjien puolesta. Yli 4 000 yrittäjälähtöistä henkilöä käyttää omaa aikaansa kunnan elinvoimaisuuden parantamiseksi elinkeinopoliitiikan keinoin. Lisäksi Suomen Yrittäjien 20 aluejärjestön toimistoissa työskentelee 140 yrittäjyyden ammattilaista, joiden tehtävänä on edistää yrittäjien toimintaedellytyksiä.

Tämän tärkeän työn tukemiseksi Suomen Yrittäjät teettää joka toinen vuosi Elinkeinopoliittinen mittaristo -kyselyn, jossa kartoitetaan kuntien ja yrittäjien yhteistyötä sekä elinkeinopoliitiikan tilaa valtakunnallisesti, alueellisesti ja kuntakohtaisesti. Tässä raportissa esitetään tulokset valtakunnan tasolla.

Elinkeinopoliittista mittaristoa uudistettiin vuodeksi 2014. Uusi kysely pyrkii vastaamaan aiempaa paremmin tarpeisiin kehittää kuntien elinkeinopoliittikkaa yhteistyössä kunnan, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa. Mittaristo kuvaa nyt suuremman yrittäjäjoukon näkemyksiä.

Uudistukseen liittyy myös se, että raporttiin on lisätty kuhunkin mitattuun asiaan toimenpidesuosituksia. Suositukset ovat käytännössä kuntien ja yrittäjien välisessä yhteistyössä hyväksi havaittuja yksinkertaistettuja toimintatapoja. Tärkeintä on, että jokaisessa kunnassa päättäjät, viranhaltijat ja yrittäjät käyvät yhdessä raportin tulokset läpi ja keskustelun myötä valitsevat sopivat itselleen parhaiten soveltuvat toimenpiteet.

Kysely toteutettiin nyt kuudennen kerran. Kyselyyn vastasi 4 356 yrittäjää. Paikallisyhdistysten hallituksissa vaikuttavista yrittäjistä vastasi neljäsosa. Valtakunnallisesti otos on jälleen edustava. Lisäksi tehtiin kuntakohtainen raportti 207 kunnasta.

Kysely osoitti selvästi, että kuntien elinkeinopoliittikka kaipaa kehittämistä. Yleisarvosana elinkeinopoliittikasta oli 6,6 eli tyydyttävä. Kriittisimmin arvioitiin kuntien hankintapolitiikkaa ja päätösten yrityslähtöisyyttä. Kehittämistarvetta korostaa se, että yrittäjien mielestä nämä osa-alueet arvioitiin samalla kunnan elinkeinopoliitiikan tärkeimmiksi osa-alueiksi.

Elinkeinopoliittinen mittaristo -kyselyn tärkein tehtävä on auttaa kuntaa ja sen yrittäjiä tiivistämään yhteistyötä. Toivomme, että tuloksia hyödynnetään mahdollisimman laajasti elinkeinopoliitiikan kehittämisessä.

Käytännön työtä helpottamaan Suomen Yrittäjät on julkaissut Elinkeinopoliittisen ohjelman työkirjan 2013-2016. Työkirjassa annetaan selkeitä ja eri puolilla Suomea testattuja työkaluja onnistuneeseen elinkeinopoliitiikkaan. Erityisesti sote- ja kuntarakennuudistusten yhteydessä on syytä varmistaa, että nämä elinkeinopoliitiikkaa ohjaavat menettelyt ovat kunnossa.

Sähköinen versio työkirjasta on saatavilla osoitteesta www.yrittajat.fi/kunnat. Painettua työkirjaa voi tilata Suomen Yrittäjistä.

Yhteistyöterveisin

Anssi Kujala
varatoimitusjohtaja

Susanna Kallama
elinkeinoasioiden päällikkö

Hannamari Heinonen
elinkeinopol. asiamies

Suomen Yrittäjät

Suomen Yrittäjät on elinkeinoelämän suurin, yli 116 000 jäsenyrityksen keskusjärjestö. Mukana on yrityksiä kaupan, liikenteen, palvelujen, teollisuuden ja urakoinnin toimialoilta. Jäsenrakenne vastaa suomalaista yritysrakennetta. Jäsenyrityksistä puolet on yksinyrittäjiä ja puolet työnantajayrityksiä. Suomen 88 000 työnantajayrityksestä Suomen Yrittäjiin kuuluu 52 000 yritystä. Yrittäjäjärjestön toiminta rakentuu yli 400 paikallisyhdistyksestä, 20 aluejärjestöstä ja 54 toimialajärjestöstä

ELINKEINOPOLIITTINEN MITTARISTO 2014

1. MENETELMÄ

Elinkeinopoliittista mittaristoa uudistettiin vuodeksi 2014. Uudistamisen myötä suora vertailu edellisiin mittaristokyselyihin ei ole enää täysin mahdollista. Uusi kysely pyrkii vastaamaan paremmin yrittäjien tarpeisiin kehittää kuntien elinkeinopolitiikkaa yhdessä sidosryhmien kanssa. Vastaajamäärä on nyt aiempaa suurempi ja mukana on enemmän sellaisia yrittäjiä, jotka eivät toimi yrittäjähdistyksen luottamushenkilöinä.

Manner-Suomessa on 304 kuntaa. Suomen Yrittäjissä on yli 400 paikallisyhdistystä. Yrittäjät ovatkin usein halunneet säilyttää kuntaliitoksissa oman paikallisyhdistyksen paikallisidentiteetin edunvalvonnan tukena. Suomessa toimii vajaat 270 000 yritystä ja yrittäjää (266 909 yritystä vuonna 2012). Paikallisyhdistysten hallituksissa toimii luottamushenkilöinä noin 4 000 yrittäjää. Kuntien valtuustoihin on valittu 2 200 yrittäjää kaudeksi 2013-2016.

Kyselyyn saatiin 4 356 yrittäjän vastaukset. Kuntakohtainen raportti toimitettiin paikallisyhdistyksille niihin kuntiin, joista kyselyyn vastasi vähintään viisi yrittäjää. Näin saatiin paikallinen raportti 207 kunnalle, kahdelle kolmasosalle Suomen kunnista. Kaikki vastaukset on kuitenkin otettu huomioon aluejärjestökohtaisissa ja valtakunnallisissa raporteissa.

Elinkeinopolitiikan kehityssuuntaa eri osa-alueilla mitattiin tarkemmin yhteensä 30 väittämän avulla (luku 3). Väittämiä arvioitiin viisiportaisella asteikolla: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan. Vastaajia pyydettiin nimeämään myös kolme tärkeimpänä pitämäänsä elinkeinopolitiikan osa-alueita seitsemästä mahdollisesta.

Elinkeinopoliittinen mittaristo -kysely koostui 18 taustoittavasta kysymyksestä (raportin luku 5). Lisäksi vastaajilta pyydettiin kouluarvosanoin (4-10) arviota seitsemän elinkeinopolitiikan osa-alueen onnistumisesta ja kokonaisarvosanaa elinkeinopolitiikasta yrittäjän näkökulmasta (luku 3).

2. TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Koko maan kaikkien kuntien saama kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta oli 6,6 (asteikolla 4-10). Vastaajista 7 prosenttia antoi elinkeinopolitiikasta kiitettävän arvion ja vastaavasti 6 prosenttia olisi jättänyt luokalle. Vajaa neljäsosa antoi arvosanaksi 6 ja reilu neljäsosa arvosanan 7. Tämä tarkoittaa sitä, että yrittäjät ovat suhtautuneet kuntien elinkeinopolitiikkaan kriittisesti.

Kriittiset arviot saattavat johtua siitä, että julkinen sektori ei ole hyödyntänyt mahdollisuuksiaan kehittää elinkeinopolitiikkaansa yhteistyössä yrittäjien kanssa. Ei niinkään siitä, että toiminta olisi aina niin epäonnistunutta yritysten kannalta. Kriittisyys kertoo myös siitä, että yrittäjien mielestä kunnat eivät ota päätöksenteossaan systemaattisesti huomioon päätösten vaikutuksia yrityksiin.

Kyselyssä kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys koettiin selvästi tärkeimmäksi elinkeinopoliitikan osa-alueeksi. Toisaalta tulos voi kertoa myös siitä, että kunnan alueella toimivat yrittäjät eivät tiedä kunnan elinkeinopoliittisia linjauksia tai toimenpiteitä, jolloin yritysten ja kunnan välistä yhteistyötä olisi syytä tiivistää.

KUVIO 1. Kokonaisarvosana 4-10 kuntasi elinkeinopoliitikkalle yrittäjän näkökulmasta.

2.1 Parhaat arviot saaneet kunnat

Uudistuneessa Elinkeinopoliittisessa mittaristossa parhaat kokonaisarvosanat (pyöristettynä 9) elinkeinopoliitikkasta saivat Pohjois-Savon Keitele sekä Keski-Suomen Muurame ja Kannonkoski.

Muurame ja Keitele saivat kiitettävän arvosanan kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyydestä, kunnan viestinnästä ja tiedottamisesta sekä kuntapalveluista ja infrastruktuurista. Lisäksi Muurame sai kiitettävän yleisestä elinkeinopoliitikkasta ja resursseista. Keiteleen saamat arvosanat sijoittuivat välille 8-9, mutta Muurame sai seudullisen kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminnasta arvosanaksi 7.

Kaiken kaikkiaan kärkiviisikon kunnat selvisivät korkeintaan yhdellä 7:n arvosanalla. Kärkikymmenikön kunnat ylsivät vähintään keskiarvoon 8. Kunnista Muurame, Keitele ja Ilmajoki ovat olleet kärkikymmenikössä aiemmissakin mittaristoissa. Onkin tiedossa, että nämä kunnat ovat panostaneet erityisesti kuntansa elinkeinopoliitikan kehittämiseen.

Parhaat arviot saaneet kunnat¹

1. Keitele (Pohjois-Savo)	8,7
2. Muurame (Keski-Suomi)	8,6
3. Kannonkoski (Keski-Suomi)	8,5
4. Ilmajoki (Etelä-Pohjanmaa)	8,1
4. Karstula (Keski-Suomi)	8,1
4. Merikarvia (Satakunta)	8,1
7. Ilomantsi (Pohjois-Karjala)	8,0
7. Juva (Etelä-Savo)	8,0
7. Pihtipudas (Keski-Suomi)	8,0
7. Ruokolahti (Etelä-Karjala)	8,0

¹ Kokonaisarvosana elinkeinopoliitikkasta. Kaikki arvosanat on koottu liitteeseen 1.

2.2 Parhaat arviot saaneet kunnat aluejärjestöittäin

Aluejärjestöjen parhaidenkin kuntien kokonaisarvosanoissa oli tuntuva vaihtelua. Kaikkien kuntien saamista kokonaisarvosanoista oli suorastaan huomattavia eroja. Kun parhaiden kuntien arviot hipoivat kiitettävää, heikoimmat arviot saaneet kunnat pääsivät juuri luokaltaan hieman yli 5:n kokonaisarviolla.

Parhaat arviot saaneet kunnat aluejärjestöittäin		
1.	Keitele (Pohjois-Savo)	8,7
2.	Muurame (Keski-Suomi)	8,6
3.	Ilmajoki (Etelä-Pohjanmaa)	8,1
3.	Merikarvia (Satakunta)	8,1
5.	Ilomantsi (Pohjois-Karjala)	8,0
5.	Juva (Etelä-Savo)	8,0
5.	Ruokolahti (Etelä-Karjala)	8,0
8.	Kaarina (Varsinais-Suomi)	7,9
9.	Oulainen (Pohjois-Pohjanmaa)	7,8
11.	Tammela (Häme)	7,7
9.	Valkeakoski ja Pirkkala (Pirkanmaa)	7,6
13.	Kauniainen (Pääkaupunkiseutu)	7,5
13.	Posio ja Keminmaa (Lappi)	7,5
15.	Pyhtää (Kymenlaakso)	7,5
16.	Suomussalmi (Kainuu)	7,3
16.	Sysmä (Päijät-Häme)	7,2
11.	Kerava (Uusimaa)	7,1
17.	Ylivieska (Keski-Pohjanmaa)	7,0
19.	Vaasa (Rannikko-Pohjanmaa)	6,7
20.	Helsinki (Helsinki)	6,4

2.3 Kymmenen suurimman kaupungin saamat arviot

Suomen kymmenen suurimman kaupungin joukossa ensimmäisenä oli Vantaa ja seuraavina Jyväskylä ja Espoo. Verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin Vantaa sai osa-alueista tasaisesti arvioksi 7 lukuun ottamatta hankintapolitiikkaa, josta arvosanaksi annettiin 6. Niin ikään Espoo sai hankintapolitiikasta arvosanaksi 6, kun taas Jyväskylä sai arvosanan 6 yleisestä elinkeinopolitiikasta ja resursseista. Espoo ja Jyväskylä saivat lisäksi arvosanan 6 päätöksenteon yrityslähtöisyydestä.

Suurten kaupunkien arvosanat olivat 0,5 yksikön sisällä lukuun ottamatta Kouvola, jonka kokonaisarvosanaksi annettiin 5,9.

Kymmenen suurimman kaupungin saamat arviot²

1.	Vantaa (Pääkaupunkiseutu)	6,7
2.	Espoo (Pääkaupunkiseutu)	6,6
2.	Jyväskylä (Keski-Suomi)	6,6
4.	Lahti (Päijät-Häme)	6,5
4.	Turku (Varsinais-Suomi)	6,5
6.	Helsinki (Helsinki)	6,4
6.	Kuopio (Pohjois-Savo)	6,4
6.	Oulu (Pohjois-Pohjanmaa)	6,4
9.	Tampere (Pirkanmaa)	6,2
10.	Kouvola (Kymenlaakso)	5,9

² Kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta. Kaikki arvosanat on koottu liitteeseen 1.

2.4 Alueellisten keskusten saamat arviot

Alueellisten keskusten joukossa parhaan kokonaisarvosanan sai Kajaani. Verrattuna muihin keskuksiin se menestyi erityisen hyvin koulutuksen ja osaamisen alueella. Seinäjoki menestyi suurimpia kaupunkeja hieman paremmin. Se sai ainoastaan hankinta-osaamisesta arvosanan 6 ja muista osa-alueista arvosanan 7. Kaiken kaikkiaan alueellisten keskusten arvosanat olivat varsin lähellä toisiaan.

Alueellisten keskusten saamat arviot ³	
1.	Kajaani (Kainuu) 7,0
2.	Seinäjoki (Etelä-Pohjanmaa) 6,8
3.	Hämeenlinna (Kanta-Häme) 6,7
3.	Kemi (Lappi) 6,7
3.	Vaasa (Rannikko-Pohjanmaa) 6,7
3.	Vantaa (Pääkaupunkiseutu) 6,7
7.	Espoo (Pääkaupunkiseutu) 6,6
7.	Joensuu (Pohjois-Karjala) 6,6
7.	Jyväskylä (Keski-Suomi) 6,6
7.	Mikkeli (Etelä-Savo) 6,6
11.	Lahti (Päijät-Häme) 6,5
11.	Rovaniemi (Lappi) 6,5
11.	Turku (Varsinais-Suomi) 6,5
14.	Helsinki (Helsinki) 6,4
14.	Kokkola (Keski-Pohjanmaa) 6,4
14.	Kuopio (Pohjois-Savo) 6,4
14.	Oulu (Pohjois-Pohjanmaa) 6,4
14.	Tornio (Lappi) 6,4
19.	Lappeenranta (Etelä-Karjala) 6,3
19.	Pori (Satakunta) 6,3
21.	Kotka (Kymenlaakso) 6,2
21.	Porvoo (Uusimaa) 6,2
21.	Salo (Varsinais-Suomi) 6,2
21.	Tampere (Pirkanmaa) 6,2
25.	Kouvola (Kymenlaakso) 5,9

³ Kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta. Kaikki arvosanat on koottu liitteeseen 1.

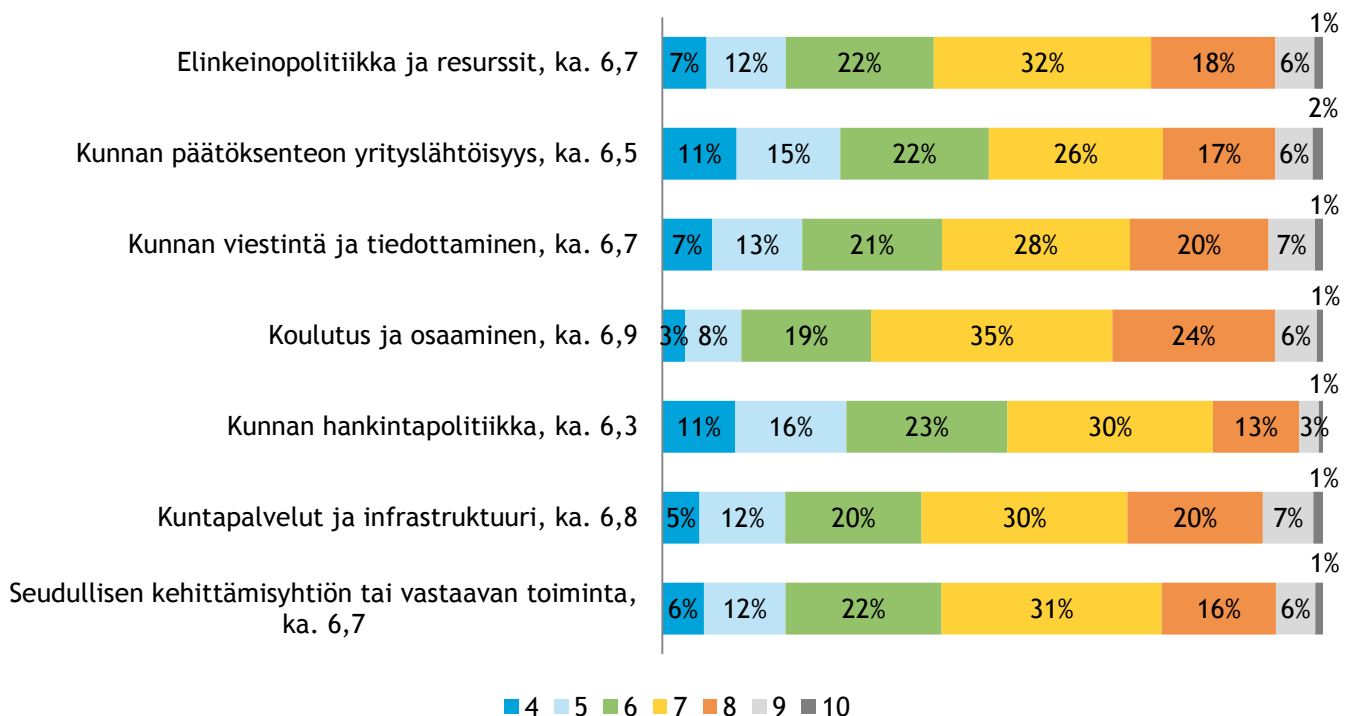
3. TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET SEKÄ TOIMENPIDESUOSITUKSET KYSYMYSRYHMITÄIN

Vastaajilta pyydettiin kokonaisarvosanan lisäksi kouluarvosanoin (4-10) arviota seitsemän elinkeinopolitiikan osa-alueen onnistumisesta. Nämä osa-alueet olivat elinkeinopolitiikka ja resurssit, kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys, kunnan viestintä ja tiedottaminen, koulutus ja osaaminen, kunnan hankintapolitiikka, kuntapalvelut ja infrastruktuuri sekä seudullisen kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminta.

Positiivisimmat arviot annettiin koulutuksesta ja osaamisesta sekä kuntapalveluista ja infrastruktuurista. Kriittisimpiä oltiin kunnan hankintapolitiikan ja päätöksenteon yrityslähtöisyyden suhteen. Kaiken kaikkiaan eri osa-alueiden arviot olivat kuitenkin lähellä toisiaan.

Kunnan hankintapolitiikasta ja päätöksenteon yrityslähtöisyydestä kunnan olisi jättänyt luokalleen reilu 10 prosenttia vastaajista, kun koulutuksen ja osaamisen alueelta vain 3 prosenttia. Hankintapolitiikasta kiitettävän arvosanan antoi 3,5 prosenttia vastaajista, kun viestintä ja tiedottaminen sekä kuntapalvelut ja infrastruktuuri pääsivät 8 prosenttiin kiitettävissä.

Hankintapolitiikan arvioitiin kehittyneen huonompaan suuntaan. Tulokset kertovat selvästi, että julkiset hankinnat ovat keskeinen mutta vaikea elinkeinopolitiikan osa-alue. Onnistuneet hankinnat ovat kunnille kuitenkin myös elinvoimakysymys. Kyselyn tulosten valossa on selvää, että kuntien hankintapolitiikkaa tulisi jatkossa kehittää pk-yritykset paremmin huomioivaksi.

KUVIO 2. Arvosanat osa-alueittain.

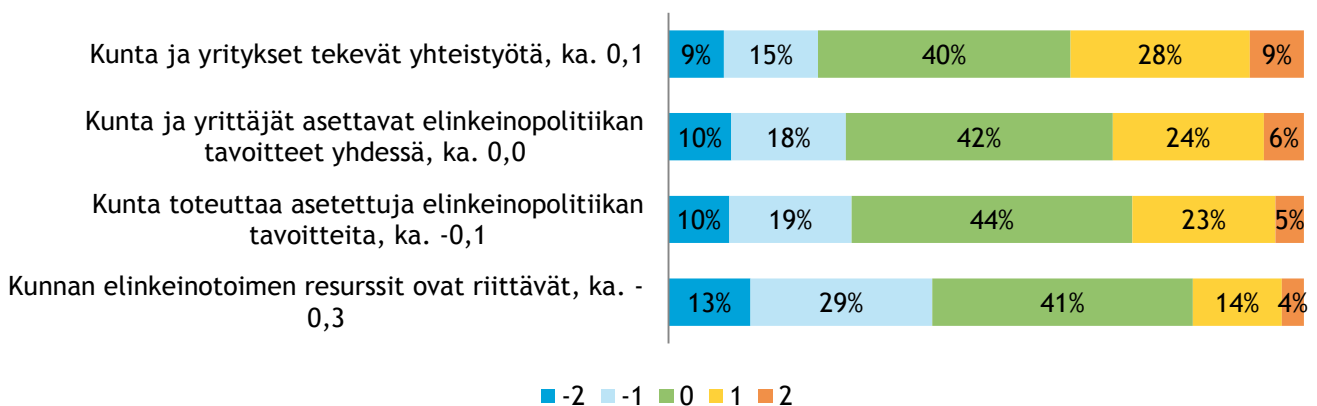
KUVIO 3. Arvosanat osa-alueittain

Kehityssuuntia haluttiin esiin tarkemmin ja pienemmälläkin vastaajamäärällä luotettavammin. Siksi elinkeinopoliitikan kehityssuuntia eri osa-alueilla mitattiin erikseen yhteensä 30 väittämällä, joita arvioitiin 5-portaisella asteikolla.

3.1 Elinkeinopoliitikka ja resurssit

Merkitsevä muutos oli yrittäjien mukaan siinä, että elinkeinotoimen resursointi on kehittynyt heikompaan suuntaan. Kuntien tiukkeneva talous varmasti pakottaakin ainakin osissa kuntia hidastamaan elinkeinopoliitikan rahoituksen kasvua ja jopa leikkaamaan määrärahoja. Toisaalta elinkeinopoliitikkaan panostaminen on investointi kunnan tulevaisuuteen.

Tilanteen elinkeinopoliittisten tavoitteiden asettamisen osalta yhteistyössä kunnan ja yrittäjien kanssa arvioitiin säilyneen ennallaan. Samoin lähes entisellään arvioitiin säilyneen kuntien ja yritysten välisen yleisen yhteistyön sekä asetettujen elinkeinopoliitikan tavoitteiden toteuttamisen.

KUVIO 4. Yrittäjien arvio kunnan elinkeinopoliitikan ja sen resurssien kehityssuunnasta.⁴

⁴ Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Toimenpidesuosituksia

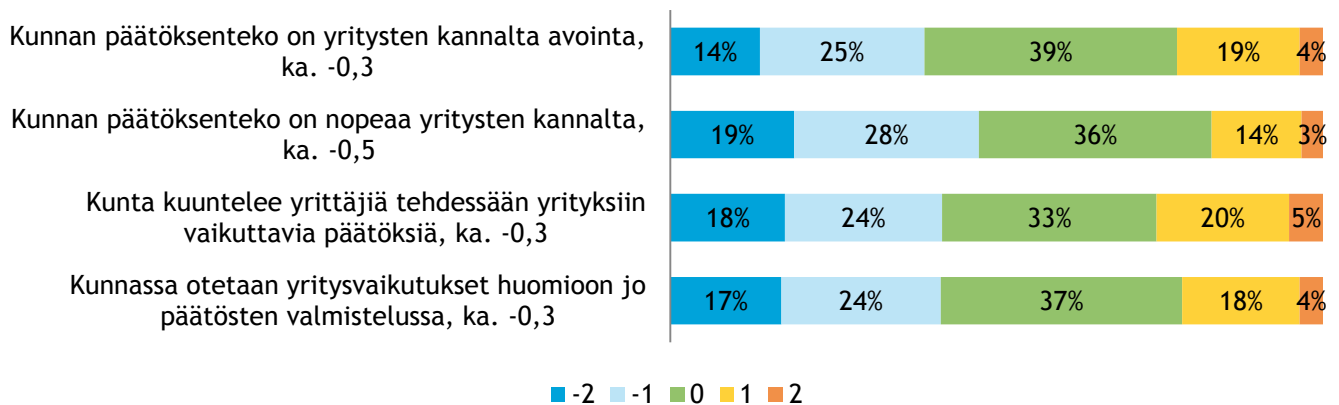
1. Kunta panostaa menokuriin ja tulojen kasvattamiseen, mikä käytännössä tarkoittaa elinkeinopolitiikan tehostamista.
2. Kunta laatii elinkeinopoliittisen ohjelman, joka sisältää palvelu- ja hankintastrategian sekä yritysvaikutusten arvioinnin.
3. Kunta ei harjoita yritysten kanssa kilpailevaa liiketoimintaa eikä perusta yksityisillä markkinoilla toimivia julkisia liikelaitoksia tai yrityksiä.

3.2 Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys

Hankintapolitiikan ohella arviot päätöksenteon yrityslähtöisyydestä olivat kriittisimpiä. Kaikkien neljän väittämän suhteen kehityssuunta arvioitiin heikkeneväksi. Varsinkin kunnan päätöksenteon nähtiin hidastuneen yritysten tarpeiden kannalta. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että yleisesti yritysten toimintaympäristö vaatii yhä nopeampaa reagointia.

Lisäksi yrittäjät arvioivat päätöksenteon avoimuuden, yritysvaikutusten huomioon ottamisen jo valmistelussa ja yrittäjien kuulemisen tehtäessä yrityksiä koskevia päätöksiä ennemmin heikentyneen kuin parantuneen.

Kehitys näyttäisi olevan päinvastaista kuin mikä on kuntien ja yrittäjien yhteinen etu. Ottamalla vaikutukset ja vieläpä ajoissa ja avoimesti huomioon voitaisiin välttää usein eteen tulevat valitukset päätöksistä. Kehittämällä nopeat ja systemaattiset tavat arvioida yritysvaikutuksia voitaisiin samalla nopeuttaa päätöksentekoa ja päätösten saamista voimaan.

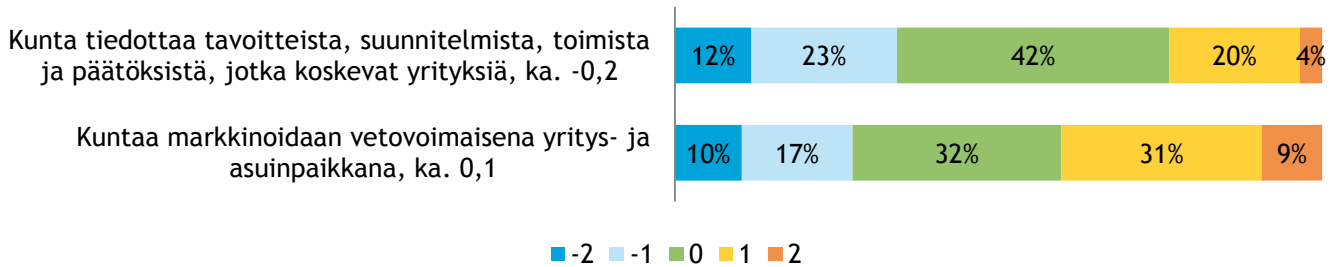
KUVIO 5. Yrittäjien arvio kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyyden kehityssuunnasta.

Toimenpidesuosituksia

1. Kunnan päätöksenteko on yrityslähtöistä.
2. Asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa otetaan systemaattisesti huomioon yritysvaikutukset. Tämä varmistaa sen, ettei yritystoiminnalle ja sen kehittymiselle aseteta tahattomia esteitä.
3. Päätökset tehdään ennalta sovitussa määräajassa, ettei viivästymisellä aiheuteta toiminnallista tai taloudellista haittaa yrittäjälle.
4. Kunta toimii aktiivisena kumppanina omistajanvaihdoksia suunnittelevien yritysten ja ostajien välillä.

3.3 Viestintä ja tiedottaminen

Arviot kunnan viestinnästä ja tiedottamisesta olivat muuttuneet vähiten. Kunnan markkinoinnin yritys- ja asuinpaikkana nähtiin säilyneen suunnilleen ennallaan. Samoin ennallaan arvioitiin säilyneen yrityksiä koskevien suunnitelmien, toimien ja päätösten tiedottamisen. Muiden osioiden väittämien perusteella kuntien ja yritysten välillä pitäisi kuitenkin päästä tiedottamisesta vuoropuheluun ja vähintään ennakoivaan tiedottamiseen.

KUVIO 6. Yrittäjien arvio kunnan viestinnän ja tiedottamisen kehityssuunnasta

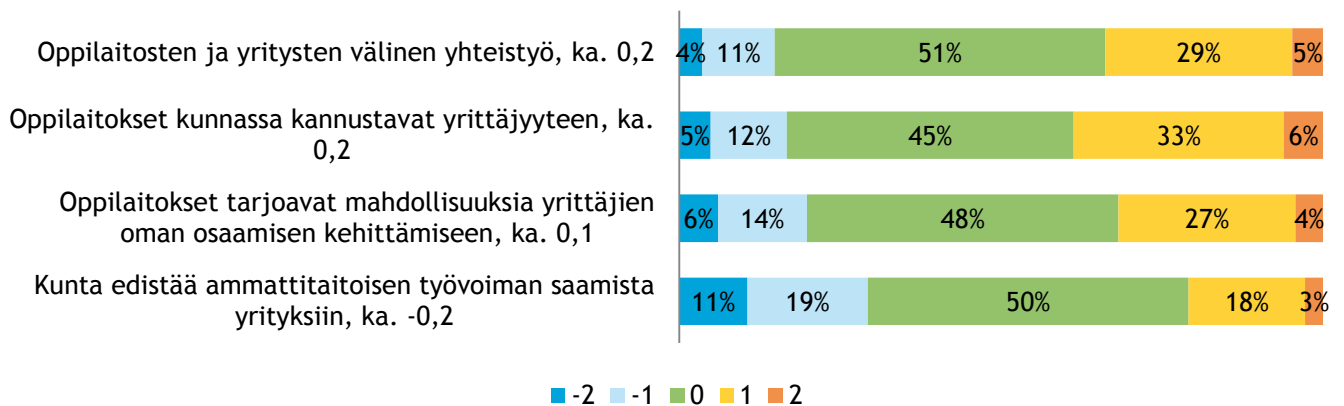
Toimenpidesuosituksia

1. Kunta toimii aktiivisesti ja aloitteellisesti tiedonkulun varmistamiseksi ja parantamiseksi.
2. Kunta toimii aktiivisesti ja aloitteellisesti kunnan ja yrittäjien välisen yhteistyön kehittämiseksi ja parantamiseksi.
3. Kunta solmii luontevat yhteydet paikallisiin yrittäjiin ja edistää toimillaan yrittäjämönteistä ilmapiiriä.

3.4 Koulutus ja osaaminen

Yrittäjien mahdollisuuksien kehittää omaa osaamistaan oppilaitosten avulla arvioitiin säilyneen ennallaan tai jopa hieman parantuneen. Niin ikään hieman parempaan suuntaan arvioitiin kehittyneen oppilaitosten ja yritysten välisen yhteistyön sekä oppilaitosten kannustamisen yrittäjyyteen. Sen sijaan hieman kriittisiä oltiin sen suhteen, että kunnat olisivat aiempaa paremmin onnistuneet edistämään ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta yrityksiin.

Kokonaisuutena koulutuksen ja osaamisen kehittymissuunta arvioitiin osioista myönteisimmän. Lisäksi myös nykytila arvioitiin osa-alueista myönteisimmän. Samat ongelmat osaavan työvoiman saatavuudesta on luettavissa muistakin tutkimuksista ja tilastoista. Yritysten ja oppilaitosten välillä tarvitaan lisää yhteistyötä koulutuksen suunnittelussa niin olemassa olevan kuin tulevan työvoiman varmistamiseksi.

Kuvio 7. Yrittäjien arvio koulutuksen ja osaamisen kehityssuunnasta

Toimenpidesuosituksia

1. Kunta/oppilaitos sisällyttää yrittäjyyskasvatuksen kunta- ja oppilaitoskohtaisiin opetussuunnitelmiin ja koulutusohjelmiin. Samalla kunta varmistaa, että opettajilla on riittävä yrittäjyys- ja työelämä tietoisuus.
2. Kunta tarjoaa yrittäjille mahdollisuuksia ylläpitää omaa osaamista ja yritysten kilpailukykyä.
3. Kunta ottaa yrittäjät mukaan koulutuksen järjestäjien hallintoelimiin ja neuvottelukuntiin.
4. Kunta hyödyntää yrittäjien asiantuntemusta koulutuspalveluiden tuottamisessa ja toteuttamisessa.

3.5 Hankintapolitiikka

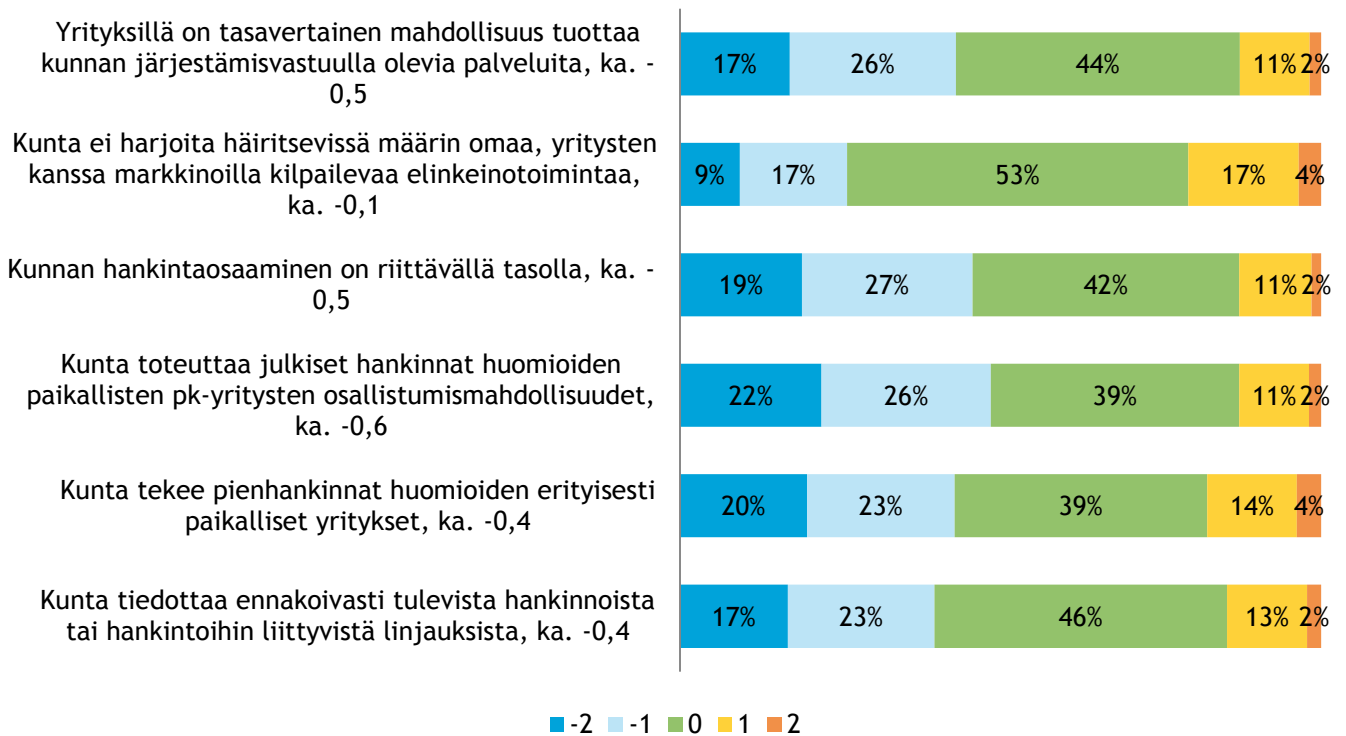
Kuntien elinkeinopolitiikan osa-alueiden nykytilasta heikoimmat kouluarvosanat annettiin kuntien hankintapolitiikasta. Huolestuttavaa on se, että yrittäjät arvioivat kauttaaltaan myös kehityksen menneen heikompaan suuntaan. Erityisesti heikoksi kehitys nähtiin sen suhteen, kuinka kunnat ottavat julkisissa hankinnoissa huomioon paikallisten pk-yritysten osallistumismahdollisuudet.

Monissa muissakin yhteyksissä on tullut esiin se, että hankintoja ei pilkota tarpeeksi pieniin osiin tai hankintatavoissa ja laadullisissa kriteereissä ei hyödynnetä mahdollisuuksia tukea paikallista yritystoimintaa. Näiden tekijöiden merkitys kasvaa kuntakoon mahdollisesti kasvaessa ja uusien ylikunnallisten kuntayhtymien muodostuessa.

Lähes yhtä heikoksi arvioitiin kehitys kuntien hankintaosaamisessa ja yritysten mahdollisuuksissa tuottaa kuntien järjestämisvastuulla olevia palveluita yleensäkin. Kuntien ennakoivan tiedottamisen hankinnoista ja näitä koskevista linjauksista nähtiin myös menneen heikompaan suuntaan. Paikallisten yritysten huomioon ottamisen pienhankinnoissa ei nähty myöskään kehittyneen parempaan suuntaan - päinvastoin.

Kuntien häiritsevissä määrin harjoittaman, yritysten kanssa kilpailevan elinkeinotoiminnan nähtiin kehittyneen vain aavistuksen heikompaan suuntaan.

Tulokset kertovat, että hankintapolitiikassa ja -osaamisessa on paljon kehitettävää, jotta paikalliset yrittäjät kyettäisiin ottamaan huomioon julkisissa hankinnoissa. Tämä koskee sekä tavarahankintoja että julkisten palveluiden tuotantoa. Kehitettävää lienee molemmin puolin, koska hankinnan toteuttaminen on tyypillisesti myyjän ja ostajan välinen vuoropuhelu.

KUVIO 8. Yrittäjien arvio kunnan hankintapolitiikan kehityssuunnasta

Julkisten hankintojen määrä on vuodessa noin 23 miljardia euroa, josta 75 prosenttia tulee kuntasektorilta. Kuntien tekemät julkiset hankinnat ovat erittäin tärkeitä pk-yrityksille. Lähes puolet pk-yrityksistä myy jotain palvelua tai tavaraa julkiselle organisaatiolle. Jokaisella kunnalla tulisikin olla selkeät linjaukset siitä, miten hankintapolitiikkaa toteutetaan.

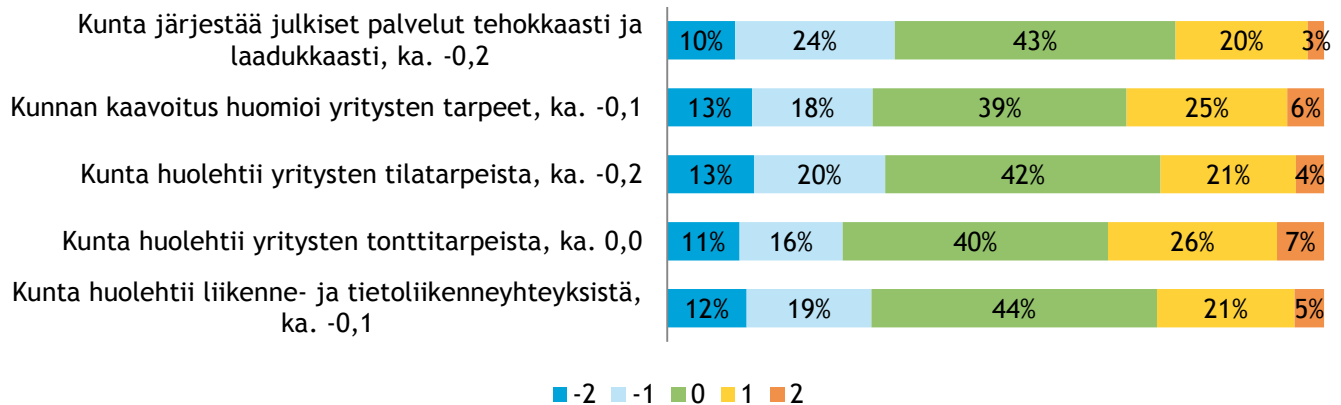
Toimenpidesuosituksia

1. Kunta laatii hankintastrategian, jossa määritetään peruseriaatteet hyvälle hankintapolitiikalle, jota toteutetaan sekä peruskunnassa että kuntayhtymissä.
2. Kunta kilpailuttaa myös pienhankinnat, mikä tehostaa markkinoiden toimintaa, parantaa hankintojen laatua ja lisää osaamista sekä helpottaa ja yhdenmukaistaa ruutiineja.
3. Kunta pilkkoo suuret hankinnat pienempiin osiin ja mahdollistaa osatarjoukset, sillä liian suuret hankintakokonaisuudet kaventavat ja monopolisoivat markkinoita sekä nostavat hintoja.

3.6 Kuntapalvelut ja infrastruktuuri

Kuntien nähtiin huolehtivan yritysten tonttitarpeista entisessä määrin. Merkitsevää heikkenemistä ei ollut myöskään kaavoituksen eikä liikenne- ja tietoliikenneyhteyksien huolehtimisessa. Yrittäjät arvioivat hieman heikompaan suuntaan kehittyneen julkisten palveluiden tehokkaan ja laadukkaan järjestämisen sekä yritysten tilatarpeista huolehtimisen.

Kuntien toiminta on aiemmissakin mittaristoissa arvioitu tältä osin yhdeksi parhaista osa-alueista nykytilan suhteen ja muuttumattomimmaksi kehityssuunnan suhteen. Nämä perinteiset elinkeinopoliittikankin teemat ovat kuntien rutiinia.

KUVIO 9. Yrittäjien arvio kuntapalveluiden ja infrastruktuurin kehityssuunnasta.

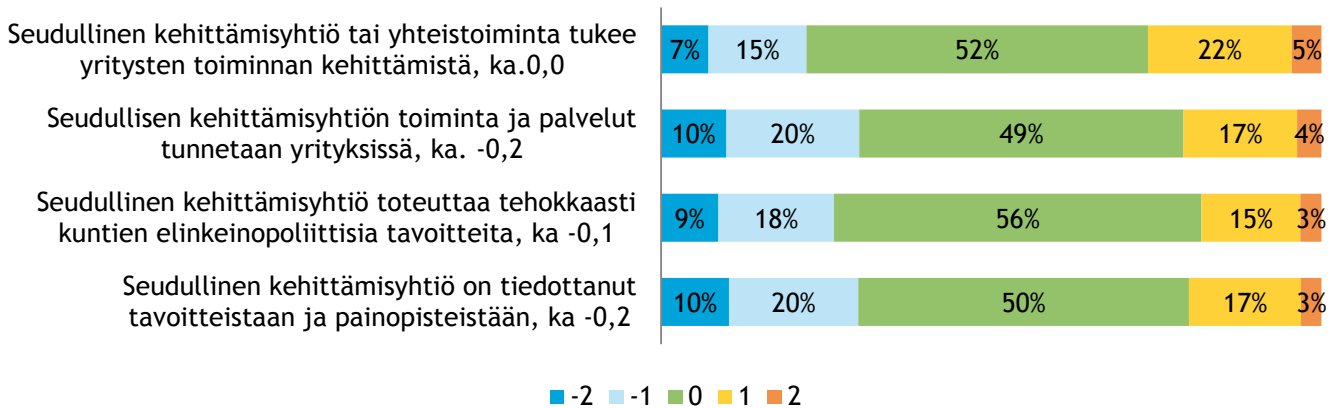
Toimenpidesuosituksia

1. Kunta huolehtii yrittäjille soveltuvien toimitilojen ja tonttien riittävästä tarjonnasta.
2. Kunta huolehtii perusinfrastruktuurista.
3. Kunta ottaa käyttöönsä palvelusetelin, joka lisää kuntalaisten valinnanvapautta ja luo uutta yrittäjyyttä (tarjontaa) alueelle. Kilpailu parantaa laatua ja laskee kustannuksia.
4. Kunta julkistaa oman palvelutuotantonsa kustannuslaskentansa niin, että kaikki palveluntarjoajat (ml. yritykset ja yhdistykset) ovat tasapuolisessa asemassa palveluiden hintoja vertailtaessa.

3.7 Kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminta

Kuntien keskinäinen yhteistyö arvioitiin melko muuttumattomaksi. Yrittäjät arvioivat seudullisen yhteistyön tuen yritysten toiminnan kehittämiseksi säilyneen keskimäärin entisellään. Myöskään elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa seudullisissa kehittämissyhtiöissä tai vastaavissa ei nähty juuri muutosta.

Hieman heikompaan suuntaan arvioitiin kehittyneen seudullisten kehittämissyhtiöiden toiminnan tunnettuuden yrityksissä ja tähän osittain liittyenkin seudullisten yhtiöiden tiedottamisen. Onkin positiivinen haaste kehittää ajankohtaisen tiedon välittämistä yritysten ja toimijoiden välillä.

KUVIO 10. Yrittäjien arvio seudullisen kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminnan kehityssuunnasta

Toimenpidesuosituksia

1. Valitaan yrittäjiä seudullisten kehittämissyhtiöiden hallituksiin.
2. Kehittämissyhtiö kartoittaa vuosittain erityisesti mikroyrityksien osaamis-, investointi- ja kehittämistarpeet.
3. Kehittämissyhtiö tiedottaa yhdessä yrittäjäjärjestön kanssa aktiivisesti toiminnastaan kaikille alueensa yrityksille.

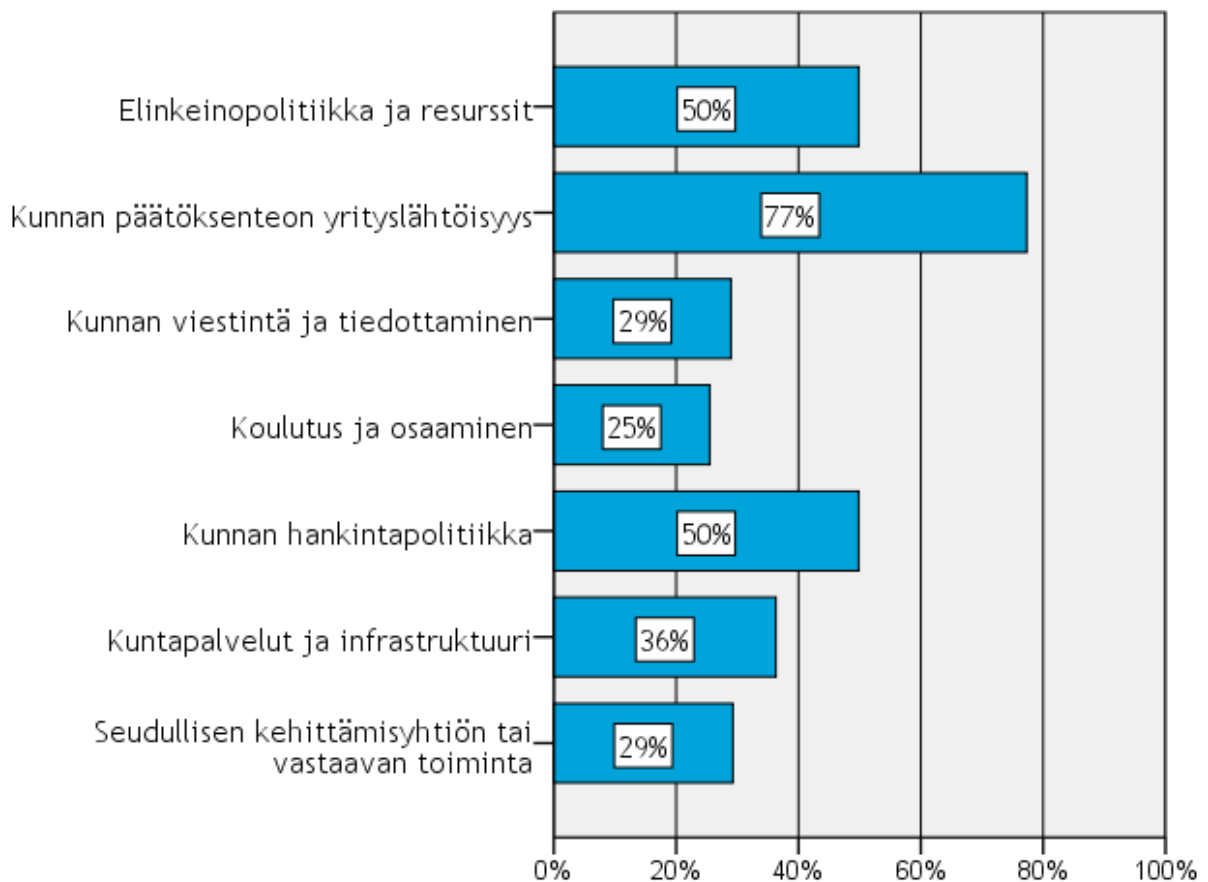
4. YHTEENVETO ELINKEINOPOLIITTIKAN TÄRKEIMMISTÄ OSA-ALUEISTA

Yrittäjiä pyydettiin osana kyselyä valitsemaan elinkeinopolitiikan osa-alueista kolme tärkeintä.

Koko maan vastausten perusteella eniten mainintoja saaneita osa-alueita olivat kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys (77 % vastaajista), yleinen elinkeinopolitiikka ja resurssit (50 %) sekä kunnan hankintapolitiikka (50 %). Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyyttä pidettiin suhteellisen selvästi tärkeimpänä tekijänä. Neljänneksi useimmin yhteinä tärkeimmistä pidettiin kuntapalveluita ja infrastruktuuria. Järjestyksessä ei ollut tapahtunut muutosta aikaisempiin kyselyihin verrattuna. Muiden osa-alueiden välillä ei ollut merkittäviä eroja: 25-29 prosenttia vastaajista sijoitti ne kolmen tärkeimmän joukkoon.

Ei ole yllättävää, että päätöksenteon yrityslähtöisyys ja elinkeinopolitiikan resurssit mainitaan tärkeimmiksi, sillä ne koskettavat kaikkia yrittäjiä. Ne ovat myös elinkeinopolitiikan perusta sekä aina mukana yritysten ja kuntien välisessä yhteistyössä. Hankintapolitiikan merkitystä voi pitää jopa yllättävän suurena, mutta se kertonee osaltaan yrittäjien odotuksista kuntien tarpeista tehdä hankintoja ja hyödyntää yksityistä sektoria kuntien järjestämisvastuulla olevien palveluiden tuottajina.

Kunnan elinkeinopolitiikan tärkeimmät osa-alueet

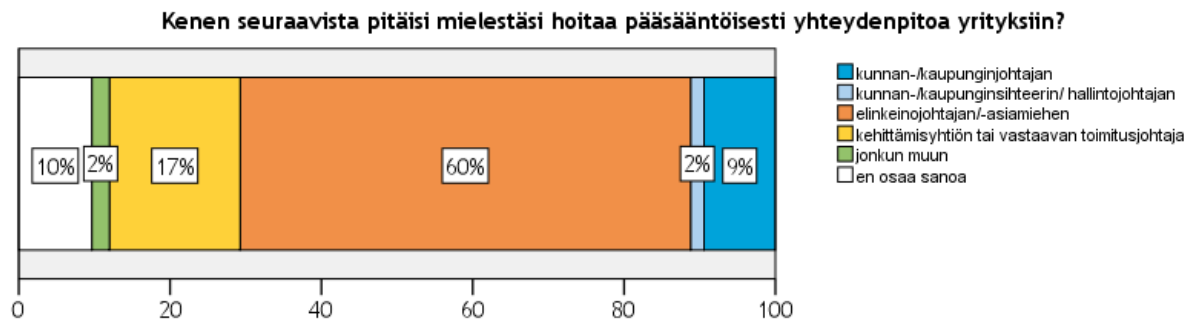
KUVIO 11. Kunnan elinkeinopolitiikan tärkeimmät osa-alueet. % vastaajista maininnut osa-alueen.

5. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ TAUSTOITTAVAT LISÄKYSYMYKSET

Varsinaisen elinkeinopoliittisen arvioinnin lisäksi vastaajilta kysyttiin näkemyksiä tiettyihin yrityksiä lähellä oleviin asioihin kunnan elinkeinopolitiikassa ja päätöksenteossa. Lisäksi selvitettiin, miten hyvin yrittäjät tuntevat elinkeinopolitiikkaan liittyvät strategiset linjaukset ja toimintatavat.

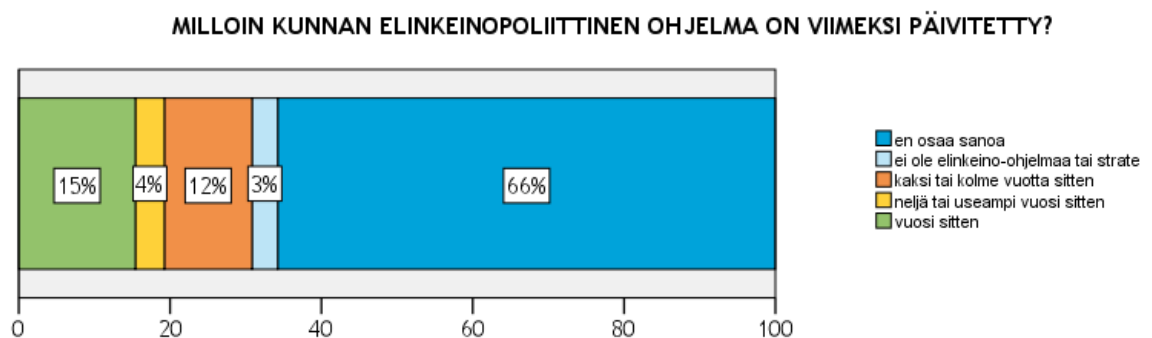
Vastausten perusteella yleiskuvaksi muodostui, että yritysten toimintaedellytyksiä ja toimintaa lähellä olevat kuntien ohjelmat, strategiat ja toimintatavat (esim. elinkeinopoliittinen ohjelma tai yritysvaikutusten arviointi) tunnetaan huonommin kuin yleisemmällä tasolla olevat linjaukset (esim. kuntarakenne tai ylikunnallinen yhteistyö elinkeinopolitiikassa). Tätä selittää se, että jälkimmäisistä uutisoidaan mediassa. Samalla tässä on kuitenkin myönteinen haaste kunnille ja yrittäjäjärjestöille: yhteistä työstä kannattaa kertoa näyttävämmin.

Yrittäjien näkemyksen mukaan elinkeinojohtajan tai -asiamiehen tulisi olla se henkilö, joka hoitaa pääsääntöisesti yhteydet yrittäjiin (60 % vastaajista). Vastaajista 17 prosenttia toivoisi kehittämissyhtiön tai vastaavan johtajan pitävän yhteyksiä, ja 10 prosenttia antaisi tehtävän kunnan- tai kaupunginjohtajalle. Loput nimesivät jonkun muun tai eivät osanneet vastata.

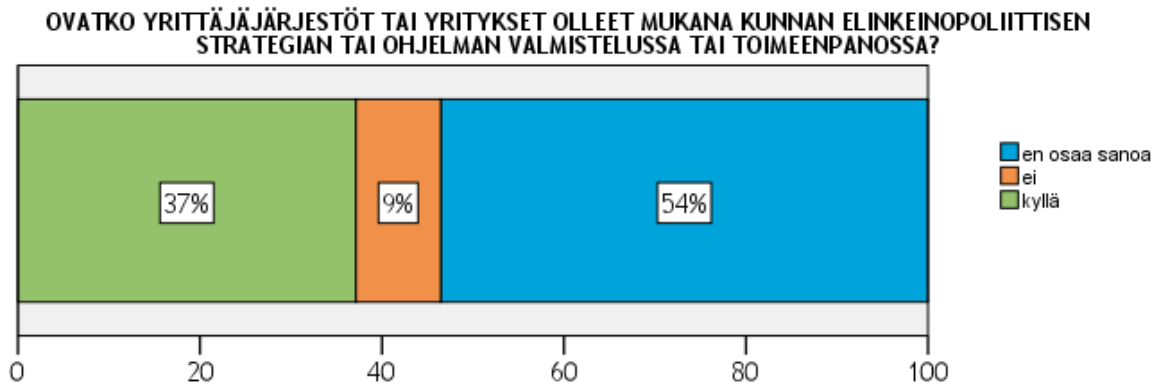
KUVIO 12. Yhteydenpito yrityksiin

Yrittäjät eivät tunteneet kunnan elinkeinopoliittista ohjelmaa. Kaksi kolmasosaa ei osannut kertoa, milloin kunnan elinkeinopoliittinen ohjelma on päivitetty. Vastaajista 15 prosentin mukaan ohjelma oli korkeintaan noin vuoden vanha, 12 prosentin mukaan kaksi tai kolme vuotta vanha ja 4 prosentin mukaan tätä vanhempi. Vastaajista 3 prosentin mukaan kunnalla ei ollut elinkeinopoliittista ohjelmaa. Osuudet vastaavat aiempien elinkeinopoliittisten mittaristojen tuloksia.

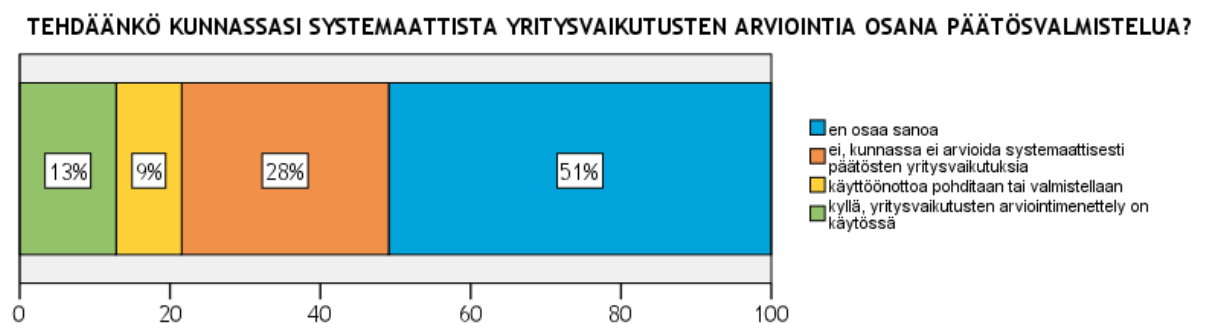
KUVIO 13. Elinkeinopoliittisen ohjelman päivitys

Samoin huonosti tiedettiin yritysten tai yrittäjäjärjestöjen mahdollisuudet vaikuttaa elinkeinopoliittiseen ohjelmaan. Vastaajista 54 prosenttia ei osannut sanoa, ovatko yrittäjät olleet mukana strategian tai ohjelman suunnittelussa ja toimeenpanossa. Vastaajista 37 prosentin mukaan yritykset tai yrittäjäjärjestöt ovat olleet mukana. Tästäkin osin tulokset ovat linjassa aiempien mittaristojen kanssa.

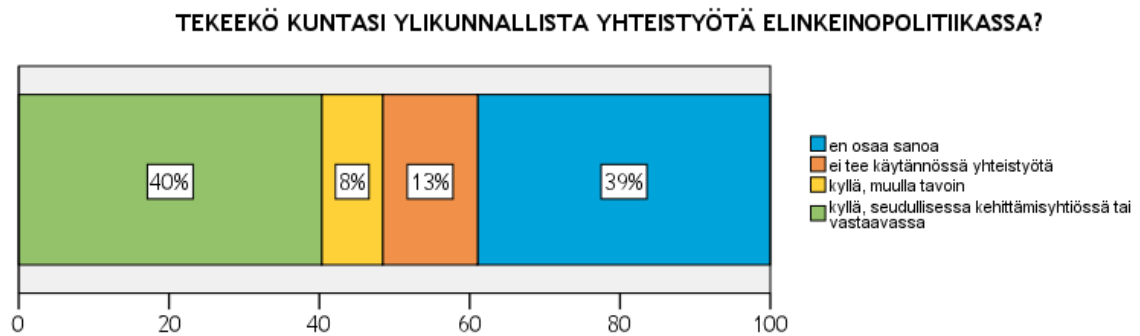
KUVIO 14. Kunnan elinkeinopoliittisen strategian tai ohjelman valmistelu ja toimeenpano

Aiempien elinkeinopoliittisten mittaristojen tapaan noin puolet vastaajista ei tuntenut yritysvaikutusten arvioinnin tilaa kunnassa. Vastaajista 13 prosentin mukaan yritysvaikutusten arviointimenettely oli käytössä kunnassa ja noin 10 prosentin mukaan käyttöönottoa valmisteltiin. Reilun neljäsosan mukaan yritysvaikutuksia ei arvioitu systemaattisesti kunnassa. Tästäkin osin yrittäjät tunsivat kunnan toimintatavat varsin heikosti.

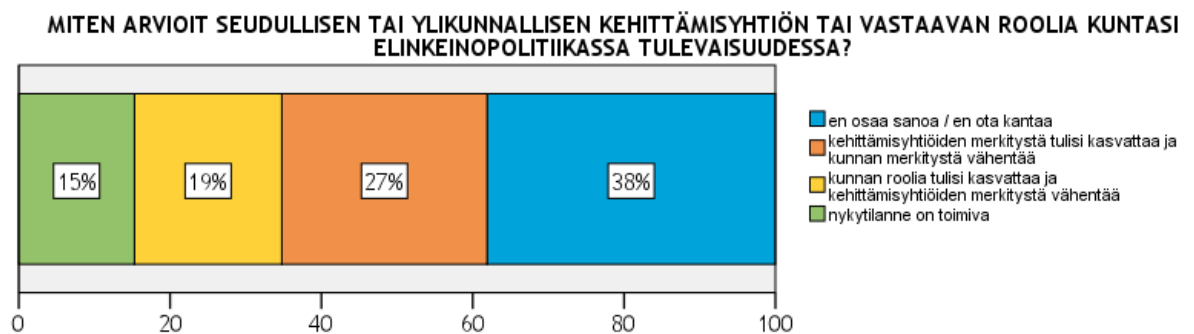
KUVIO 15. Yritysvaikutusten arviointi

Hieman paremmin tunnettiin kunnan ylikunnallinen yhteistyö elinkeinopolitiikassa. Noin 40 prosenttia vastaajista ei osannut arvioida, tekeekö kunta ylikunnallista yhteistyötä elinkeinopolitiikassa. Toisaalta 40 prosentin mukaan kunta teki yhteistyötä seudullisessa kehittämissyhtiössä tai vastaavassa ja vajaan 10 prosentin mukaan muulla tavoin. Reilun 10 prosentin mukaan kunta ei käytännössä tehnyt ylikunnallista yhteistyötä elinkeinopolitiikassa. Myös tältä osin tulokset vastaavat aiempia elinkeinopoliittisia mittaristoja.

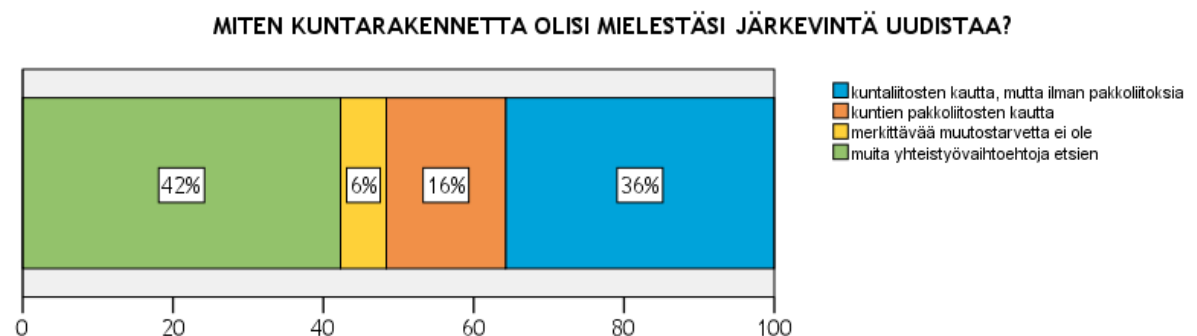
KUVIO 16. Ylikunnallinen yhteistyö elinkeinopolitiikassa

Kun yrittäjiltä kysyttiin, kuinka he arvioivat kehittämissyhtiön tai vastaavan ylikunnallisen toimijan roolia elinkeinopolitiikassa, lähes 40 prosenttia ei osannut tai halunnut ottaa kantaa. Kuitenkin reilu neljäsosa halusi lisätä ylikunnallisten toimijoiden roolia kunnan kustannuksella. Toisaalta lähes viidennes halusi kasvattaa kunnan roolia kehittämissyhtiön kustannuksella. Vastaajista 15 prosenttia piti nykyistä tilannetta toimivana.

KUVIO 17. Seudullisen tai ylikunnallisen tai vastaavan kehittämissyhtiön rooli

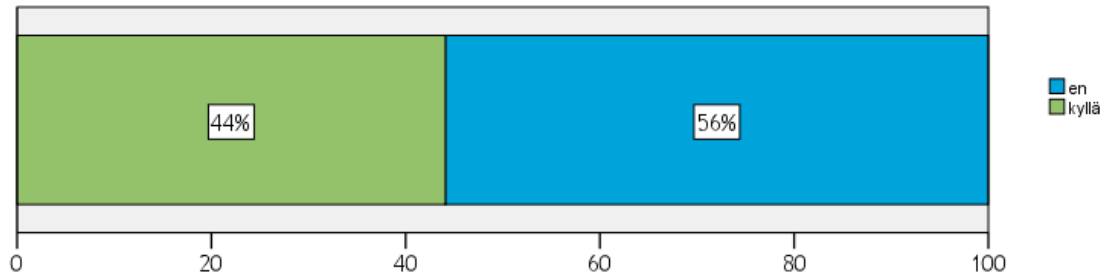
Yrittäjistä vain 6 prosentin mukaan kuntarakenteessa ei ole tarvetta merkittäviin muutoksiin. Vastaajista 16 prosenttia kannatti pakkoliitoksiakin viimekätisenä keinona. Kuntaliitoksia ilman pakkoa kannatti 6 prosenttia ja muuta yhteistyön tiivistämistä 42 prosenttia vastaajista. Kahden vuoden takaisiin näkemyksiin verrattaessa on hieman vähemmän sekä niitä, jotka eivät näe merkittävää muutostarvetta, että niitä, jotka näkevät tarvetta pakkoliitoksille.

KUVIO 18. Kuntarakenteen uudistaminen

Puolet yrittäjistä uskoi omassa kunnassaan käynnissä olevien kuntaliitosneuvottelujen tai -selvitysten johtavan kuntaliitoksiin. Reilu puolet vastaajista puolestaan ei uskonut selvitysten ja neuvottelujen johtavan kuntaliitoksiin. Kaksi vuotta sitten hieman toisin kysyttynä oli hieman enemmän oman kunnan liitoksia vastustavia kuin kannattavia.

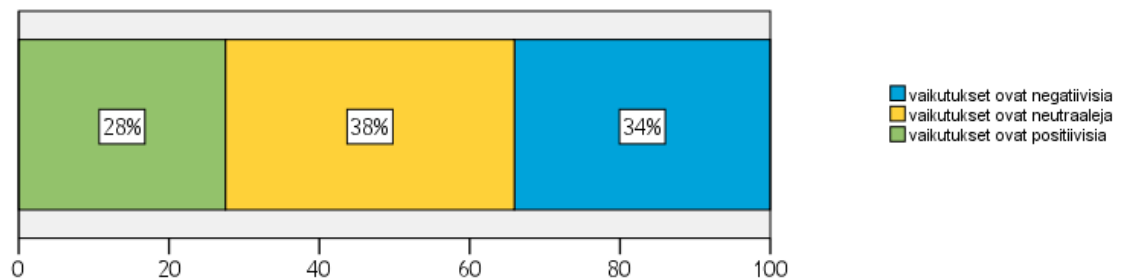
JOS KUNNASSASI KÄYDÄÄN KUNTALIITOSNEUVOTTELUJA TAI SELVITYKSIÄ, USKOTKO, ETTÄ NE JOHTAVAT KUNTALIITOKSEEN?

KUVIO 19. Kuntaliitosneuvottelut ja -selvitykset

Yrittäjiltä tiedusteltiin myös arvioita siitä, kuinka kuntaliitos vaikuttaisi kunnan elinkeinopolitiikkaan. Vastaajista 38 prosenttia ei uskonut mahdollisilla kuntaliitoksilla olevan ainakaan merkittävää vaikutusta elinkeinopolitiikkaan. Yrittäjistä 34 prosenttia arvioi vaikutukset kielteisiksi ja 28 prosenttia positiivisiksi. Kunnat tekevät jo nyt elinkeinopolitiikassa yhteistyötä laajemmalla alueella, joten on ymmärrettävää, että vaikutukset arvioidaan varsin yleisesti vähäisiksi.

MITEN ARVIOIT KUNTALIITOKSEN VAIKUTTAVAN KUNTASI ELINKEINOPOLIITIKKAAN?

KUVIO 20. Kuntaliitoksen vaikutus elinkeinopolitiikkaan

LIITE 1 Kokonaisarvosanat kunnittain

	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrityslähtöisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämissyhtion tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta	Sijoitus
Akaa	6,5	6,2	6,4	6,6	5,9	7,0	7,4	6,7	96
Alajärvi	7,4	6,5	6,9	7,5	6,5	6,7	7,6	7,2	40
Alavus	7,7	7,6	7,6	7,9	7,4	7,9	7,4	7,7	15
Asikkala	7,3	7,4	6,7	6,9	6,7	6,1	5,1	7,1	50
Askola	6,7	6,4	6,1	6,5	6,0	6,4	6,3	6,4	130
Aura	6,6	6,6	6,0	6,4	5,4	6,2	5,8	6,8	82
Espoo	6,7	6,4	6,7	7,1	6,2	6,8	6,5	6,6	107
Eura	6,3	5,9	6,1	6,4	6,1	6,5	6,2	6,2	158
Eurajoki	7,2	6,0	6,8	6,6	6,6	7,2	6,6	6,8	82
Forssa	6,3	6,2	6,2	6,5	6,1	6,5	6,8	6,5	118
Haapavesi	6,5	6,6	6,5	7,3	6,4	6,7	6,6	6,7	96
Halsua	6,2	6,8	6,4	7,0	6,6	7,0	6,6	6,8	82
Hamina	5,7	5,8	6,0	6,6	5,7	6,1	5,8	5,4	206
Hankasalmi	5,2	5,2	5,2	5,6	4,8	5,6	5,2	5,2	207
Hanko	5,3	5,3	5,9	5,1	5,2	6,1	5,9	5,6	201
Harjavalta	7,4	7,3	7,1	7,1	6,5	8,1	7,0	6,9	71
Hartola	7,0	6,6	6,8	6,8	6,2	7,0	6,6	6,6	107
Hattula	6,9	6,9	6,6	6,9	6,3	7,4	6,7	6,9	71
Heinola	6,5	5,9	5,9	6,3	5,9	6,4	6,1	6,0	181
Helsinki	6,6	6,2	6,6	6,9	6,1	6,5	6,4	6,4	130

	Elinkeinpolitiikka ja resurssit	Päätöksenteon yrityslähtöisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapolitiikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämis- yhtiön tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta	Sijoitus
Hollola	6,7	6,8	6,6	6,4	6,3	7,1	6,5	6,8	82
Huittinen	7,3	7,5	7,5	7,6	6,8	7,3	6,4	7,3	31
Humppila	7,6	8,0	7,4	7,2	7,8	8,2	7,6	7,6	18
Hyvinkää	6,7	6,6	6,8	7,0	6,2	6,4	6,3	6,5	118
Hämeenkyrö	7,7	6,9	7,3	7,1	6,6	6,7	7,1	7,3	31
Hämeenlinna	6,7	6,4	6,7	6,9	6,2	6,6	6,4	6,7	96
Ii	5,8	5,4	5,8	6,1	5,7	5,9	6,4	5,7	198
Iisalmi	6,6	6,8	6,8	7,1	6,5	7,5	6,3	6,7	96
Iitti	7,3	7,3	7,1	7,0	7,2	7,5	6,2	7,3	31
Ikaalinen	6,3	6,0	6,6	7,3	6,4	6,9	6,0	6,3	151
Ilmajoki	8,1	7,8	8,2	7,9	7,2	8,0	6,8	8,1	4
Ilomantsi	8,3	7,6	7,5	7,0	6,1	8,1	7,9	8,0	7
Imatra	6,7	6,5	6,5	6,7	6,0	6,7	7,0	6,9	71
Isokyrö	6,9	7,0	7,5	7,3	6,8	7,5	7,6	7,2	40
Jalasjärvi	5,8	5,9	6,3	6,4	6,2	6,2	6,5	6,0	181
Janakkala	6,4	6,2	7,4	7,1	6,3	6,5	6,4	6,6	107
Joensuu	6,7	6,5	6,7	7,1	6,0	6,7	7,0	6,6	107
Joroinen	7,0	6,8	7,5	7,3	6,3	7,5	7,2	7,0	54
Joutsa	6,3	6,3	6,1	7,0	6,6	7,1	6,2	7,0	54
Juva	7,6	7,6	8,2	7,4	7,4	8,4	8,0	8,0	7
Jyväskylä	6,5	6,3	6,7	7,2	6,5	6,5	6,6	6,6	107
Jämijärvi	6,6	6,6	6,2	7,0	6,2	7,0	7,4	7,2	40
Jämsä	6,0	6,0	6,4	6,5	6,0	6,4	7,0	6,2	158
Järvenpää	6,8	6,7	6,9	6,8	6,4	6,6	6,7	7,0	54
Kaarina	7,9	7,6	7,7	7,3	6,9	7,7	7,5	7,9	11
Kajaani	6,6	6,4	6,4	7,5	6,4	7,0	7,2	7,0	54

	Elinkeinopoliittika ja resurssit	Päätöksenteon yrityslähtöisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittika	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämis- yhtiön tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta	Sijoitus
Kalajoki	6,9	6,5	7,2	7,1	6,3	6,5	6,7	6,6	107
Kangasala	6,8	6,5	6,6	7,0	6,3	6,9	6,3	6,6	107
Kangasniemi	6,9	6,9	7,3	7,1	6,6	7,1	6,5	7,3	31
Kankaanpää	6,7	6,5	6,3	6,5	6,5	6,7	6,8	6,6	107
Kannonkoski	8,5	8,8	8,0	7,8	7,5	8,3	7,3	8,5	3
Kannus	7,1	5,7	6,7	6,7	5,9	5,9	6,4	5,6	201
Karkkila	6,4	6,1	6,5	6,1	6,0	6,4	6,5	6,1	176
Karstula	8,1	7,8	7,7	7,5	7,3	8,2	8,2	8,1	4
Kauhajoki	6,5	6,5	6,3	6,6	5,6	6,9	6,5	6,4	130
Kauhava	6,8	7,1	7,2	7,2	6,7	6,8	6,8	7,2	40
Kauniainen	7,4	6,8	7,8	7,8	7,6	7,2	6,8	7,5	22
Kaustinen	6,6	6,3	7,0	6,9	6,6	6,8	7,0	6,5	118
Keitele	8,4	8,9	8,7	8,4	8,3	8,9	8,3	8,7	1
Kemi	6,8	6,6	6,4	6,6	6,2	7,0	6,8	6,7	96
Kemijärvi	6,3	6,0	5,7	6,3	5,7	7,0	6,5	6,2	158
Keminmaa	7,3	7,3	7,3	7,4	7,0	7,6	7,0	7,5	22
Kemiönsaari	6,7	6,4	6,6	6,4	6,2	6,5	6,2	6,6	107
Kerava	7,0	6,9	7,1	6,8	6,4	7,1	6,8	7,1	50
Keuruu	6,7	6,3	6,9	6,9	5,8	6,8	7,1	7,0	54
Kinnula	7,3	7,6	7,3	7,6	7,0	7,8	8,1	7,7	15
Kirkkonummi	6,3	6,0	5,8	6,3	5,7	5,7	6,0	5,9	190
Kitee	6,5	6,2	6,4	6,6	6,3	6,4	7,3	6,5	118
Kittilä	6,5	5,8	6,8	6,8	5,7	5,8	6,6	6,2	158
Kiuruvesi	7,0	6,4	6,9	7,0	6,5	7,1	6,3	6,7	96
Kokkola	6,5	6,2	6,6	7,2	6,3	6,9	6,7	6,4	130
Konnevesi	6,8	6,5	7,3	7,2	6,5	7,3	7,8	6,3	151

	Elinkeinopoliittika ja resurssit	Päätöksenteon yrityslähtöisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittika	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämis- yhtiön tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta	Sijoitus
Kontiolahti	6,9	6,8	6,6	6,8	6,7	6,9	7,7	6,9	71
Kotka	6,3	6,0	6,3	6,6	5,8	6,4	6,9	6,2	158
Kouvola	5,9	5,6	6,3	6,6	5,8	6,1	6,3	5,9	190
Kristiinankaupunki	6,0	5,4	5,9	6,6	5,7	6,2	6,9	6,2	158
Kuhmo	6,1	6,2	5,8	6,2	6,1	6,6	5,9	6,2	158
Kuhmoinen	7,5	6,3	7,0	6,7	6,3	6,5	5,0	7,2	40
Kuopio	6,9	6,4	6,7	7,0	6,1	6,7	6,4	6,4	130
Kuortane	6,7	7,0	7,3	7,4	7,1	7,6	7,1	7,0	54
Kurikka	7,0	6,6	7,1	7,1	7,0	6,8	7,1	7,0	54
Kuusamo	6,4	6,2	6,2	6,9	5,9	6,6	6,7	6,5	118
Lahti	6,4	6,1	6,4	6,8	6,1	6,3	6,6	6,5	118
Laihia	6,5	6,6	6,9	6,7	6,5	6,0	7,0	6,4	130
Laitila	6,0	6,3	6,2	7,0	6,8	6,7	6,5	6,2	158
Lapinlahti	6,8	6,6	7,3	7,3	6,5	7,1	6,5	6,7	96
Lappajärvi	6,4	6,4	6,6	7,4	6,4	7,0	6,6	6,4	130
Lappeenranta	6,4	6,1	6,5	6,8	5,9	6,6	6,2	6,3	151
Lapua	6,4	6,7	7,3	6,9	6,6	7,2	6,8	6,8	82
Laukaa	6,4	6,0	6,4	6,4	5,9	6,2	6,1	6,4	130
Lempäälä	7,3	7,0	7,2	7,1	6,5	7,4	6,8	7,0	54
Leppävirta	7,0	6,0	6,6	6,4	6,4	6,6	6,4	6,4	130
Liekka	6,4	6,3	6,7	6,8	6,5	7,1	6,4	6,9	71
Lieto	7,5	7,5	7,4	6,9	7,0	7,5	6,9	7,5	22
Liminka	7,0	7,0	7,6	7,0	6,9	7,3	6,8	7,1	50
Liperi	7,2	7,1	7,2	7,0	6,7	7,1	7,4	7,3	31
Lohja	6,2	5,8	6,0	6,4	6,0	6,2	6,2	6,1	176
Loimaa	6,4	6,0	6,1	7,4	6,1	6,4	6,6	6,1	176

	Elinkeinopoliittika ja resurssit	Päätöksenteon yrityslähtöisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittika	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämis- yhtiön tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta	Sijoitus
Loppi	7,0	6,7	7,1	6,8	6,5	6,9	6,4	7,0	54
Loviisa	6,3	5,6	6,0	5,6	6,3	5,7	6,4	6,0	181
Luumäki	6,4	6,4	6,6	6,4	6,8	7,0	6,6	6,8	82
Masku	6,8	6,5	6,5	6,8	6,1	6,9	6,3	6,2	158
Merikarvia	8,2	8,0	8,0	7,7	7,8	8,0	7,0	8,1	4
Mikkeli	6,7	6,3	6,7	7,1	6,2	6,5	6,9	6,6	107
Muhos	6,4	6,2	6,6	7,2	6,2	7,2	6,2	5,8	194
Muonio	6,0	6,0	6,0	6,8	6,4	6,4	6,3	6,4	130
Muurame	8,6	8,9	8,8	8,4	7,9	8,5	7,4	8,6	2
Mynämäki	6,5	6,4	6,3	6,6	6,2	6,5	6,2	6,4	130
Mäntsälä	7,6	7,4	7,1	7,6	6,3	7,1	7,3	7,0	54
Mänttä-Vilppula	7,1	6,7	6,8	7,3	6,1	6,3	6,9	7,1	50
Mäntyharju	5,8	5,9	6,4	6,2	5,9	6,6	6,3	6,2	158
Naantali	7,0	6,6	6,4	6,8	6,4	6,6	6,6	7,0	54
Nakkila	7,4	7,1	6,7	7,4	7,0	7,5	6,1	7,2	40
Nastola	6,7	6,7	7,0	7,1	7,0	7,5	7,0	6,8	82
Nivala	6,6	5,8	6,0	6,9	6,4	7,0	6,8	6,5	118
Nokia	6,6	6,3	6,6	6,3	6,0	6,6	6,0	6,6	107
Nousiainen	6,2	5,8	6,4	6,4	6,2	6,4	6,2	6,2	158
Nurmes	7,3	7,7	7,7	7,4	6,6	7,3	7,3	7,2	40
Nurmijärvi	6,8	6,6	7,1	6,9	6,0	6,6	6,5	6,8	82
Orimattila	6,9	6,8	6,6	6,9	6,5	7,0	6,8	7,0	54
Orivesi	5,6	5,3	5,7	5,7	5,4	6,1	5,9	5,6	201
Oulainen	7,8	7,4	7,4	7,8	7,0	7,5	7,5	7,8	13
Oulu	6,6	6,3	6,6	7,2	6,1	6,6	6,7	6,4	130
Outokumpu	7,4	7,5	6,4	7,2	6,6	7,3	7,4	7,4	29

	Elinkeinopoliittika ja resurssit	Päätöksenteon yrityslähtöisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittika	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämis- yhtiön tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta	Sijoitus
Paimio	6,4	5,6	5,8	6,4	5,8	7,0	5,6	6,2	158
Parainen	6,0	5,6	6,5	7,0	6,6	6,2	6,0	6,0	181
Parikkala	7,1	6,9	6,5	6,6	6,3	6,4	6,3	6,8	82
Pelkosenniemi	6,0	5,7	5,6	6,0	5,7	7,3	5,9	5,7	198
Pello	5,9	5,3	5,6	6,9	5,9	6,2	6,9	5,6	201
Petäjavesi	7,6	7,2	7,8	7,2	7,0	7,8	6,4	7,2	40
Pieksämäki	6,7	6,5	6,3	6,9	6,4	6,8	6,5	6,9	71
Pihtipudas	7,2	7,3	7,5	7,1	6,6	7,4	8,1	8,0	7
Pirkkala	7,8	7,5	7,8	7,4	6,7	8,0	6,8	7,6	18
Polvijärvi	7,6	8,0	7,8	7,8	7,8	7,6	7,2	7,5	22
Pori	6,6	5,9	6,1	7,0	6,0	6,5	6,4	6,3	151
Porvoo	6,2	5,9	6,1	7,1	5,9	6,1	6,6	6,2	158
Posio	7,3	6,7	7,1	6,7	7,3	7,0	6,6	7,5	22
Pudasjärvi	6,4	6,7	6,9	7,0	6,9	7,0	6,9	6,8	82
Punkalaidun	6,7	5,8	6,8	6,6	5,9	6,8	6,8	6,4	130
Puumala	6,4	6,2	7,8	6,8	6,8	7,4	6,2	6,2	158
Pyhtää	7,2	7,5	7,6	7,1	6,8	7,3	6,8	7,5	22
Pyhäjärvi	6,7	6,7	6,5	7,8	7,3	8,0	7,7	6,8	82
Pälkäne	6,3	6,3	6,3	6,1	5,9	6,2	6,2	6,4	130
Pöytyä	6,2	6,4	6,4	6,8	6,8	6,2	7,0	6,4	130
Raahe	6,9	6,7	7,1	7,5	6,2	6,8	7,4	7,0	54
Raasepori	5,8	6,0	5,8	6,8	5,7	6,0	6,3	5,8	194
Raisio	6,5	6,5	6,5	6,8	5,9	6,6	6,0	6,4	130
Rantasalmi	6,3	6,1	6,1	6,6	5,6	6,8	5,5	6,4	130
Ranua	7,2	7,5	7,1	7,1	6,8	7,5	6,7	7,4	29
Rauma	7,0	7,1	7,5	7,3	6,9	7,4	7,4	7,3	31

	Elinkeinopoliittika ja resurssit	Päätöksenteon yrityslähtöisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittika	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämis- yhtiön tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta	Sijoitus
Rautjärvi	6,0	5,8	6,0	6,0	5,0	5,8	6,6	5,8	194
Riihimäki	6,9	6,8	6,7	7,1	6,2	6,7	7,0	6,7	96
Rovaniemi	6,6	6,3	6,6	6,9	6,3	6,5	6,5	6,5	118
Ruokolahti	7,9	7,9	7,3	8,2	7,6	8,3	8,6	8,0	7
Ruovesi	5,6	6,3	6,1	6,3	6,1	6,6	6,1	6,1	176
Rääkkylä	7,9	7,6	7,7	7,3	7,6	7,7	8,1	7,9	11
Saarijärvi	6,1	5,9	6,5	7,0	6,4	5,9	6,7	6,2	158
Salla	5,7	5,7	6,1	6,4	6,1	7,2	6,1	5,9	190
Salo	6,2	5,9	6,6	6,8	5,9	6,1	6,7	6,2	158
Sastamala	6,1	6,0	6,6	7,3	5,9	6,1	6,2	6,0	181
Sauvo	6,6	7,0	6,8	6,4	6,0	6,6	5,8	7,0	54
Savitaipale	6,8	6,8	7,3	6,8	6,4	6,8	6,8	6,9	71
Savonlinna	6,3	6,2	6,1	6,7	6,1	6,4	6,3	6,4	130
Seinäjoki	6,9	6,6	6,7	7,3	6,3	6,7	6,7	6,8	82
Sievi	6,3	6,7	6,3	6,0	6,2	6,5	6,3	6,5	118
Siikajoki	7,3	7,3	7,3	7,3	6,9	7,3	7,4	7,3	31
Siikalatva	5,7	5,4	6,1	6,1	6,0	6,9	6,7	6,3	151
Siilinjärvi	7,6	7,5	7,7	7,7	7,1	7,9	7,2	7,6	18
Sipoo	6,7	6,1	6,0	6,5	6,1	5,8	6,1	5,9	190
Siuntio	6,3	6,4	6,1	6,6	6,4	6,3	6,2	6,0	181
Sodankylä	6,4	5,9	6,4	6,2	5,8	6,6	6,2	6,0	181
Soini	6,3	6,5	6,0	6,3	6,5	7,0	6,8	6,7	96
Somero	6,8	6,8	7,0	7,1	7,0	6,4	6,9	6,8	82
Sonkajärvi	5,9	6,0	6,3	6,3	6,0	6,6	6,1	6,3	151
Sotkamo	6,4	6,0	6,4	6,7	6,1	6,6	6,8	6,1	176
Suomussalmi	7,3	7,4	7,9	7,9	7,3	7,3	6,9	7,3	31

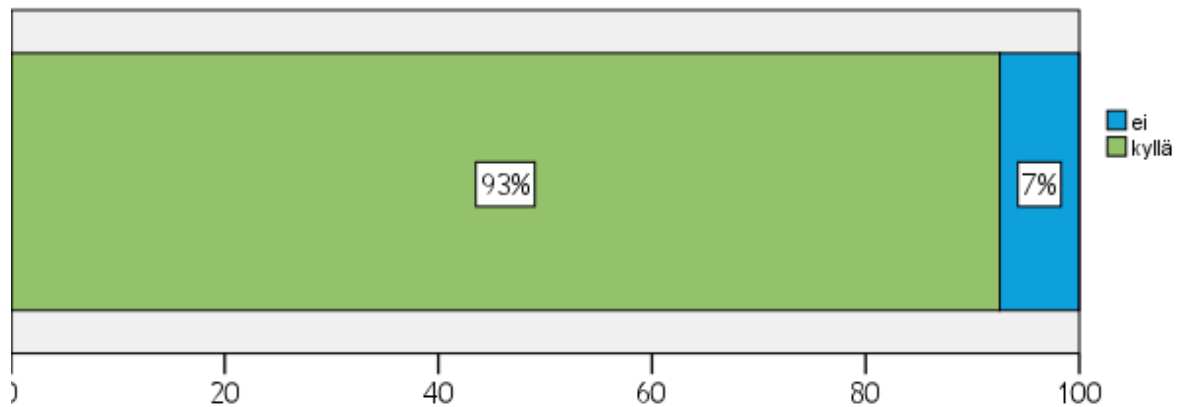
	Elinkeinopoliittika ja resurssit	Päätöksenteon yrityslähtöisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittika	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämis- yhtiön tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta	Sijoitus
Suonenjoki	7,0	6,4	6,7	6,7	5,4	7,0	7,3	6,9	71
Sysmä	7,1	6,7	7,1	6,7	7,0	7,4	6,7	7,2	40
Säkylä	7,3	7,4	7,0	7,4	6,6	7,4	6,9	7,0	54
Taivalkoski	6,9	6,3	6,4	6,8	6,4	7,6	7,0	6,9	71
Tammela	7,2	7,7	7,8	7,0	7,8	8,2	5,8	7,7	15
Tampere	6,3	5,9	6,3	6,8	5,9	6,3	6,5	6,2	158
Tervola	6,5	6,2	6,8	7,3	6,0	6,6	6,2	5,8	194
Teuva	6,7	6,1	6,2	6,7	5,7	6,6	6,1	6,3	151
Tohmajärvi	7,3	7,3	7,3	7,2	6,5	7,0	7,7	7,0	54
Toivakka	6,6	7,4	7,2	6,8	6,4	7,8	7,0	7,2	40
Tornio	6,2	5,9	6,2	6,8	6,3	6,8	6,4	6,4	130
Turku	6,5	6,2	6,4	7,0	6,3	6,5	6,5	6,5	118
Tuusniemi	7,6	7,6	8,0	7,8	7,6	7,8	8,4	7,8	13
Tuusula	6,7	6,2	6,9	6,9	6,1	6,2	6,4	6,4	130
Tyrnävä	6,3	6,0	7,0	6,1	5,9	5,9	6,3	6,0	181
Ulvila	7,1	6,9	6,9	7,0	6,4	6,9	6,7	6,9	71
Urkala	6,4	6,8	6,3	6,6	6,1	6,6	6,3	6,5	118
Utsjoki	5,9	5,9	6,1	5,7	5,6	5,9	5,6	5,6	201
Uusikaupunki	6,3	6,1	6,6	7,5	5,9	6,8	6,2	6,4	130
Vaasa	6,7	6,1	7,0	7,4	6,6	6,6	7,2	6,7	96
Valkeakoski	7,5	7,3	7,2	7,2	6,7	7,6	7,5	7,6	18
Vantaa	6,7	6,6	6,8	6,8	6,4	6,9	6,6	6,7	96
Varkaus	6,2	6,0	6,0	6,8	6,1	7,0	6,5	6,0	181
Vihti	6,7	6,4	6,6	6,8	5,7	6,7	6,5	6,5	118
Viitasaari	6,5	6,4	6,4	6,8	6,0	6,9	7,2	6,8	82
Virrat	6,5	6,2	6,0	6,2	6,0	5,8	5,8	6,2	158

	Elinkeinopoliittika ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjäystävällisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittika	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämis- yhtiön tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta	Sijoitus
Ylitornio	7,7	7,2	7,5	6,9	6,8	7,2	6,4	7,3	31
Ylivieska	7,6	7,4	7,4	7,5	6,9	7,0	7,1	7,0	54
Ylöjärvi	6,9	6,5	6,5	7,4	6,3	6,9	6,5	6,9	71
Ähtäri	7,1	7,4	7,5	7,4	7,1	7,9	7,0	7,5	22
Äänekoski	5,8	5,3	5,6	6,7	5,2	5,9	6,7	5,7	198

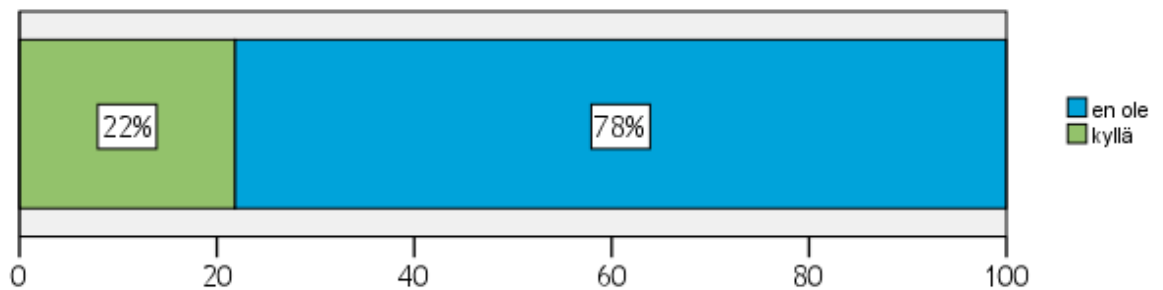
LIITE 2 Vastaajien taustatiedot

Taustatiedot:

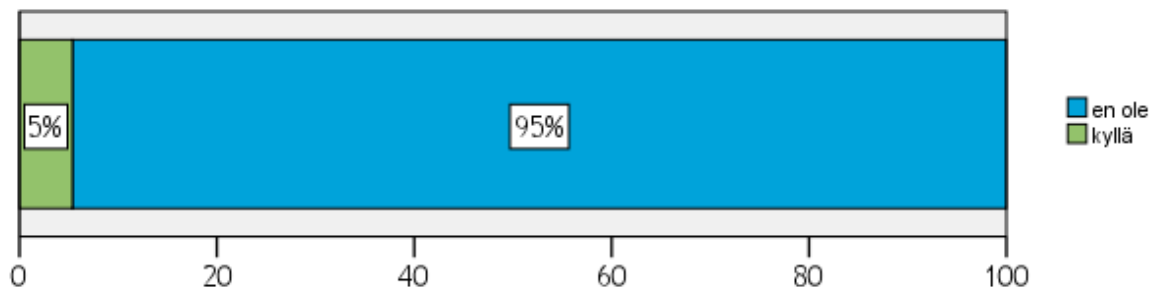
Onko yrityksesi yrittäjäjärjestön jäsen?

Oletko Suomen Yrittäjien paikallisyhdistyksen hallituksen jäsen?

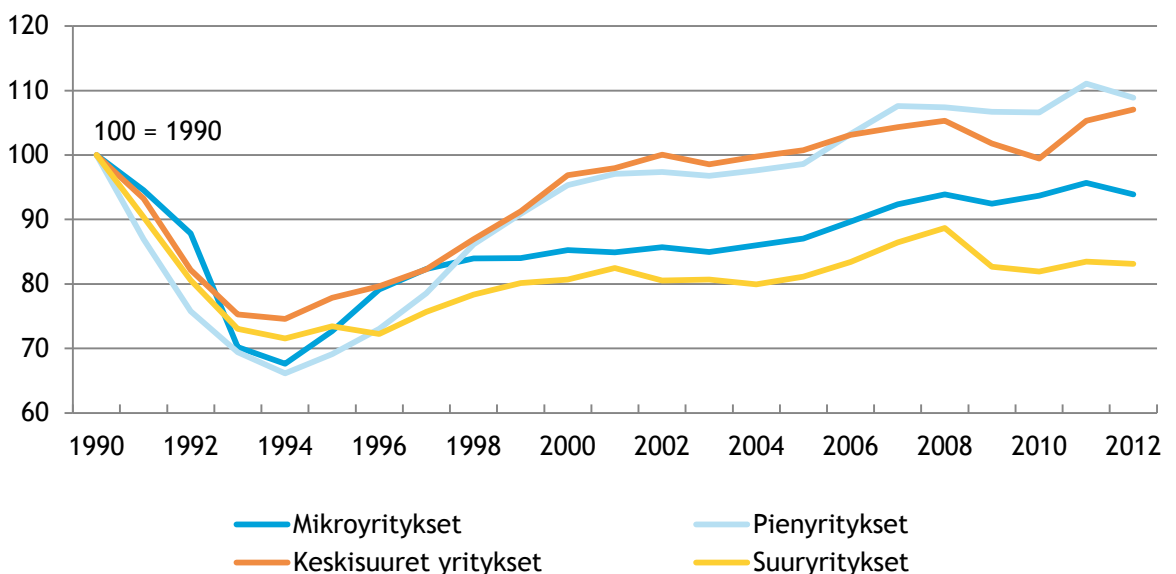
Oletko kunnan- tai kaupunginvaltuuston jäsen?

LIITE 3 Suomen yritys rakenne

Suomessa oli 266 909 yritystä vuonna 2012 pl. maa-, metsä- ja kalatalous Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan. Alle 10 henkilöä työllistävien mikroyritysten osuus koko yrityskannasta oli 93,4 prosenttia. Alle 250 henkilöä työllistävien pk-yritysten osuus oli puolestaan 99,8 prosenttia. Suomalaisten yritysten liikevaihto nousi vuonna 2012 noin 389 miljardiin euroon. Mikroyritysten osuus tästä oli 17 prosenttia. Koko pk-sektorin liikevaihto-osuus oli puolestaan 53 prosenttia.

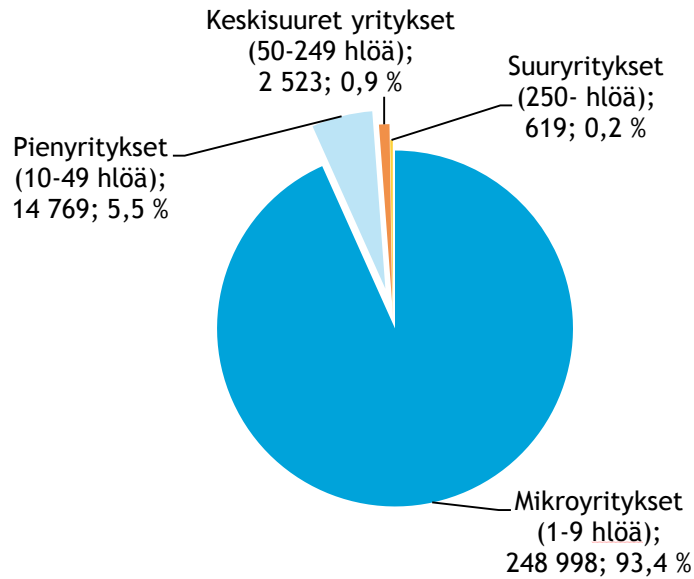
Vuonna 2010 suomalaiset voittoa tavoittelevat yritykset (pl. maatalous) työllistivät 1 408 353 henkilöä kokopäisesti mitattuna. Mikroyritysten osuus tästä työllisten määrästä oli 25 prosenttia ja koko pk-sektorin 63 prosenttia.

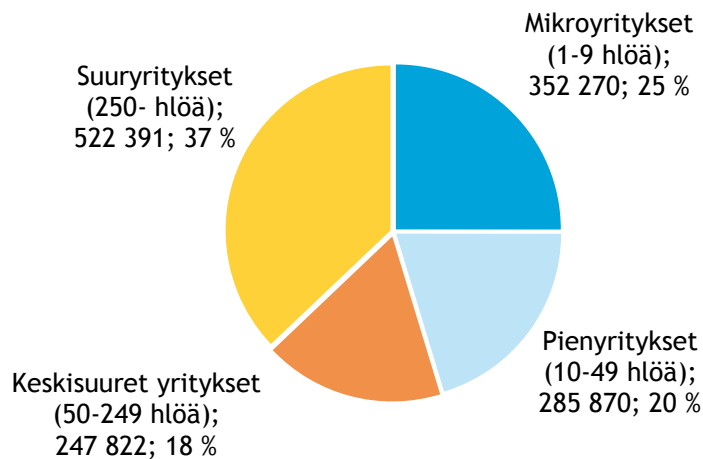
KUVA1. Työllisten määrän kehitys erikokoisissa yrityksissä, indeksi 1990=100. Lähde: Tilastokeskus, Yritysrekisteri.

Pk-sektori on vastannut lähes 80 prosentista yrityksissä vuoden 1994 jälkeen syntyneistä uusista työpaikoista. Tällä vuosituhanella pk-yritykset ovat vastanneet lähes yksinään työpaikkojen nettokasvusta. Tämä merkitsee reilun 110 000 henkilötyövuoden lisäystä pk-yrityksissä. Suurten yritysten henkilöstö on säilynyt noin 500 000 henkilössä.

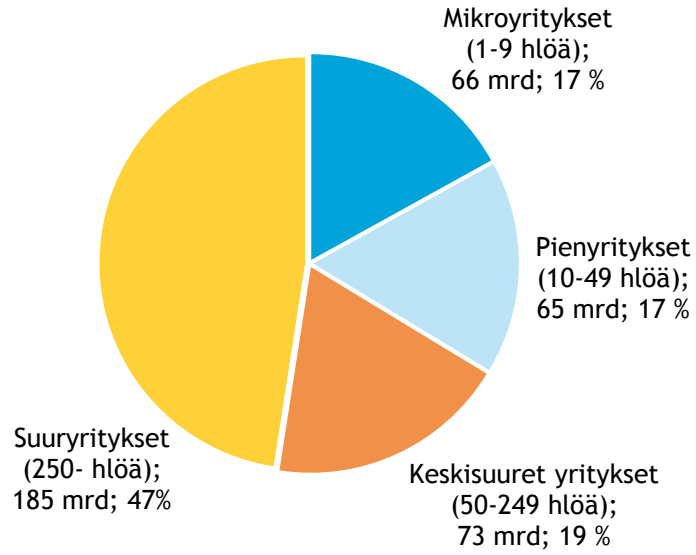
Kaikkein voimakkaimmin henkilöstö on lisääntynyt vuoden 1994 jälkeen pienissä, 10-49 henkilöä työllistävissä, yrityksissä - lähes 70 prosenttia. Keskisuuret yritykset ovat kasvattaneet henkilöstöään 45 prosentilla ja mikroyrityksetkin 44 prosentilla. Suurissa, yli 250 henkilöä työllistävissä, yrityksissä kumulatiivinen henkilöstön lisäys on jäänyt 17 prosenttiin.

KUVA 2. Yritysten määrän jakauma yritysten koon mukaan 2012.
Lähde: Tilastokeskus, Yritysrekisteri.

KUVA 3. Yritysten henkilöstön jakauma yritysten koon mukaan 2012.
Lähde: Tilastokeskus, Yritysrekisteri.

KUVA 4. Yritysten liikevaihdon jakauma yritysten koon mukaan 2012.
Lähde: Tilastokeskus, Yritysrekisteri.

Julkaisija: Suomen Yrittäjät | Mannerheimintie 76 A, PL 999, 00101 Helsinki
puhelin 09 229 221 | toimisto@yrittajat.fi | www.yrittajat.fi